

Jó Pajtás

2018. X. 11.

72. évf., 27. szám

**A hatodik sem lesz nehéz –
Tiszkálmánfalvi diákok között**

KÖRKÉP
Kik lakják
Vajdaságot?

**LUSTA
LENNÉK?**
Amit ma
megtehetsz...

TINITURMIX
Turbózd fel a
szobád!

MÚLTIDÉZŐ
Több tízmillió
emberéletet
követelt a
fekete halál

KUTATÓK ÉJSZAKÁJA

Színes kémia művérrel, glükózzal, habfürdővel...

Huszonhat település társult Szerbiában az Európai Kutatók Éjszakája rendezvényhez, melyet idén szeptember utolsó hetében rendeztek meg. A 13. kutatók éjszakájának is az volt a célja, hogy szórakoztató módon népszerűsítsék a tudományt, a tudományos pályát. Az óbecsei Than Károly kémikus és Than Mór festőművész tudományos parkká és kiállítóteremmé alakított szülőháza első alkalommal kapcsolódott be a programba.

Ahol lehetett, a közönséget is bevonták a kísérletekbe. A művér előállítása erre épp alkalmas volt

Színes kémia címmel, látványos kísérletek bemutatásával kezdődött az előadás, melyet a helyi gimnázium diákjai és tanáruk, **Gálfi Attila** mutattak be. Jól sikerült a Kémiai tűzhányó, A gyertya eloltsága, Az ammónia előállítása, A vegyész virágoskertje, A habfürdő, A glükóz oxidálása. Talán a leglátványosabb a filmek készítésénél is használatos művér előállítás volt, ez keltette föl leginkább a közönség érdeklődését. Hogy hogyan végezték el ezt a kísérletet? A tanár úr elmagyarázta, hogy vasvegyülethez ticiánátot kell adagolni.

Szerda András az óbecsei napsugaras oromzatokról szolt az érdeklődőknek

Ezután az óbecsei **Szerda András** szolt nemrég megjelent, *Óbecse napsugaras oromzatai* című könyvéről, kutatásairól, hogy hol, melyik utcában talált olyan házat, melynek a tűzfala napsugárdíszes. Mesélt a deszkadíszítésekről, a jelképekről, a népi építészeti hagyományápolásáról...

Ezután **Pivnički Kúti Kornélia** gyógyszerész a hajdani és a mai gyógyszerzetárról szolt, majd a műhelymunkán a hagyományos gyógyszerkészítményekhez adott útmutatást.

Lengyel László restaurátor és **Kollár Karolina** vegyész a restaurálás titkaiba vezette be az érdeklődőket.

Az est folyamán a régi gyógyszerzetári eszközök bemutatásra is sor került.

– Az idei év a hagyományápolásról szolt, ezáltal lehetővé vált számunkra, hogy bemutassuk, hogyan őrizzük Than Károly és Than Mór hagyatékát a Than Emlékházban – hallottuk **Szeles Gizella** programkoordinátortól.

Az estet az óbecsei Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör **Dúdoló asszony- és Botra férfikórusának** fellépése tette hangulatossá.

Koncz Erzsébet

Sebők Éva

Ősz

*Piros fülű lángot cibálok,
piros paprikaport szítálok.
Piros ringlót szedek kosárba,
piros a venyigék bokája.
Rőtbe borul minden,
ami zöld,
piros őszi ördög nyelvet ölt.*

MÉG JELENTKEZHETEK RENDEZVÉNYEINKRE!

Versmondó és sakkverseny november elején

Idén 8. alkalommal szervezzük meg a Szűcs Imre Gyermekvers- és Prózamondó Versenyt Udvarnokon, és 43. alkalommal az újságunk nevét viselő sakkversenyt, melynek idén az óbecsei Samu Mihály iskola lesz a házigazdája. A részletes versenykiírást idei 24. és 26. számunkban találjátok, illetve a jopajtas.com honlapon vagy Facebook-oldalunkon.

Mi nagyban készülünk a rendezvényekre, reméljük az iskolákban is megkezdődött a készülődés. Emlékeztetnénk, hogy legkésőbb **október 26-áig** kell dönteni arról, kik képviselhetik iskolájukat az udvarnoki döntőn. A továbbjutók adatait (név, kor, osztály, iskola, település, felkészítő pedagógus, telefon, valamint a kiválasztott mű szerzője és címe) **október 31-éig** kell eljuttatni szerkesztőségünkbe.

Kérjük a tanárokat, hogy idén is vállalják fel a versenyt! Mindenmű kérdéssel hozzánk fordulhatnak a **021/457-100-as telefonszámon** vagy a jopajtas.szerk@magyarszo.rs e-mail-címen.

Sakkversenyünkre, melynek védnöke a Vajdasági Sakkszövetség, **október 31-éig** várjuk a csapatok benevezését e-mailben a szerk@magyarszo.rs címre.

Jó készülődést!

Madárvonulás – Vas Dávid, 5. osztály, EmArt Műhely, Szabadka

Tudod-e, mennyien vagyunk Vajdaság területén, hányan élünk ezen a szép síkságon? Csaknem kétmillióan! A sok ember között többségben vannak a szerb nemzetiségűek, majd következnek a magyarok, romák, bosnyákok és a lényegesen kisebb lélekszámú nemzeti közösségek: a horvátok, szlovákok, montenegróiak, vlahok, románok, ruszinok...

Mit jelent a nemzeti kisebbség?

A nemzeti kisebbség egy állam területén élő kisebb népcsoport, amelynek tagjai nem a többségi nemzettel azonosulnak, hanem egy olyan másik nemzettel, amelynek van állama. Mi, vajdasági magyarok, Szerbiában élünk, anyaországunk pedig Magyarország.

A legnépesebb kisebbség Vajdaságban a magyarság. A magyarok abszolút többségben vannak Ada, Topolya, Csóka, Magyarkanizsa, Kishegyes és Zenta községben, és szép számban élnek Óbecsén meg Szabadkán. Csaknem száz évvel ezelőtt, az 1921. évi népszámlálási adatok szerint 368 064 magyar polgára volt Vaj-

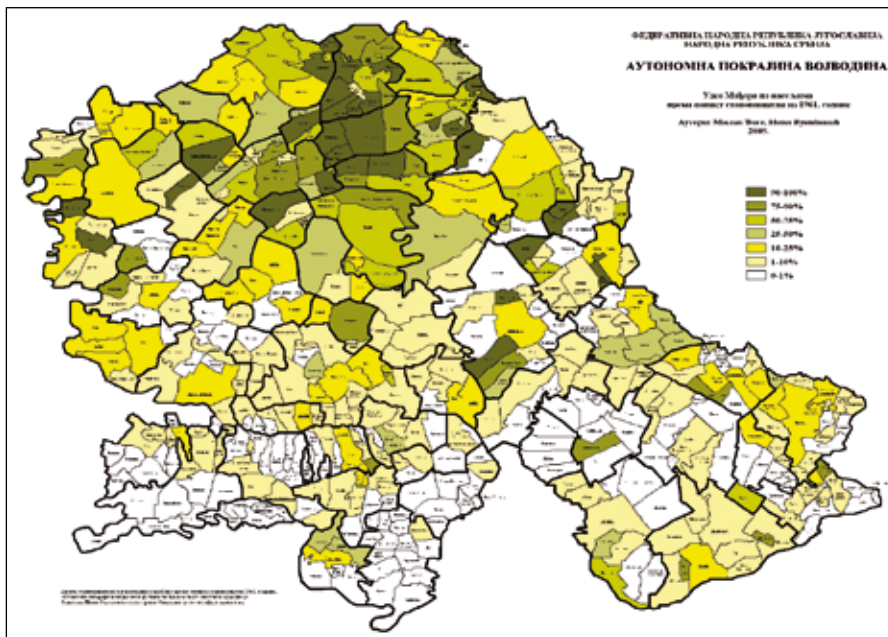
Ruszin népviselet

daságnak, azaz az össznépesség 23%-át tették ki. Az 1948. évi népszámlálási adatok szerint e térségben 428 532 (26,36%) magyar élt, míg a legújabb, 2012. évi népszámlálás szerint kb. 250 ezren maradtunk. A fogyatkozás azzal magyarázható, hogy kevés gyermek születik, és sokan

Egykori vajdasági parasztház

Kik lakják Vajdaságot?

Minél sötétebb a térkép, annál több magyar él az adott területen

elköltöznek. A vajdasági horvátok Szerémségben, illetve Bácska északi és északnyugati részén élnek. Az I. világháború után a bunyevácok és horvátok abszolút többségben voltak Szabadkán. Az 1921. évi népszámlálási adatok szerint kb. 140 000 bunyevác, sokác és horvát élt Vajdaságban (kb. 9%), míg a legújabb népszámlálás szerint Vajdaságnak hozzávetőlegesen csak minden negyvenedik lakosa horvát nemzetiségű, összlétszámuk 58 000 körül mozog. A szlovákok abszolút többségben vannak Bácspetróc (Bački Petrovac) és Antalfalva (Kovačica) községben, valamint hagyományosan élnek Újvidéken, Pazován, Šidben és a Palánka környéki falvakban. A legutóbbi összeírás szerint pedig létszámuk 50 000 körül mozog. A románok általában Dél- és részben Közép-Bánátban élnek, egykor Alibunár községben abszolút többségben voltak. Az 1921. évi népszámlálás adatai szerint 71 364-en voltak (4,8%). A legújabb népszámlálás pedig valamivel több mint 1% románt jegyzett Vajdaság összlakossága szintjén. A ruszin közösség Kúla (Bácskeresztúr), Verbász (Kucora) és Šid községben él. Az 1921. évi népszámlálás szerint

Akik eltűntek

Az egykor Vajdaságban élő népek közül szinte teljesen eltűntek a németek és a zsidók. Az I. világháború után Vajdaságban 321 602 német élt, a II. világháború után 29 307, ma pedig alig több mint 3000. A 20. század elején Vajdaságban csaknem 20 000 zsidó élt, ma alig néhány száz.

Vajdaságban 13 648 ruszin élt (a lakosság 0,9%-a), a legutóbbi népszámláláskor még kevesebb. A romák száma állandóan növekszik, nyelvük pedig gyorsan változik, a legutóbbi népszámláláskor 145 000-en vallották magukat románok. Több államban élnek, így Szerbiában, Magyarországon és a szomszédos államokban is. Ma Európában a legtöbb roma a romani nyelvet beszéli. Élnek Vajdaságban más nemzetiségűek is, például albánok, de kisebb számban, tígyszintén az egykori Jugoszlávia nemzeteinek tagjai: macedónok, szlovénok és mások, ugyanúgy kisebb számban.

N-a

Szlovák ablakdíszítés

Boldog és gondtalan diákok szeretnénk lenni

Tiszakálmánfalván, hatodikosok között

Nem hittem a fülemnek, amikor azt hallottam, hogy a tiszakálmánfalvi/budiszavai Ivo Andrić iskolában két kiselsős kezdte meg tanulmányait – amit úgy kell érteni, hogy osztályt nyitottak két tanuló részére –, amíg **Répási Zsuzsanna** magyartanárral az Újvidéktől alig 15-16 kilométerre, északkeletre fekvő helység felé robogtunk. Milyen lehet egy ekkora osztályban tanulni, vagy tanítani?

Akik miatt felkerekedtem, mégsem az elsősök voltak, hanem a hatodik osztály, ahol – mondhatni stílusosan – hatan vannak. Négy lány és két fiú. Be kell vallanom, ritkán sikerül ennyire őszintén és nyíltan beszélgetni ezzel a korosztállyal, mint velük. Egy rendkívül értelmes, derűs közösséget ismerterem meg **Szoboszlai Dávid, Suhajda Arsen, Tamás Hermína, Ország Ivona, Juhász Tünde és Varga Magdaléna** osztályában, akitől ugyan elloptunk egy magyarórát, de ezúttal kárpótoljuk mai címoldalunkkal és a nekik szánt oldallal.

Miért voltam rájuk kíváncsi? Egyszerű. Ez az osztály vásárolja a Jó Pajtást, úgy értem, mind a hatan járatták az újságot. Egy-két-három évtizeddel ezelőtt ez még nem számított különlegesnek, manapság viszont igen. Akkoriban az sem volt „furcsa”, ha az iskolások **szerettek olvasni**. És most mit kedvelnek a budiszavai hatodikosok? Mit olvasnak? A vicceket, a különböző játékos feladványokat, a bizalmast, a sztárhíreket, vevők a rejtélyes sztorikra, a posztterekre – sorolják.

Először is olvasási szokásaikról kérdeztem őket, gondolván, ha az újságot járatták, a könyveket is szeretik. Aztán kiderült, mégsem olyan nagyon. Van ugyan, amit szívesen olvasnak, de a **házi olvasmányokkal** is „meggyűlik” a bajuk. Van, aki hangoskönyvként hallgatja az olvasandót, miközben követi a szöveget a könyvben, van, aki csak a rövidített változatot keresi ki az interneten... Amikor a kedvencekről kérdezem őket, mégis előkerülnek az olvasáshoz fűződő szép emlékek: A kis herceg, Alice Csodaországban...

A sorok között, azaz a megjegyzések között azért kiderül, a könyvek helyett sokkal inkább az elektronikus szerkentűk jelentik nekik a világot. A számítógép, a mobil fontos szerepet tölt be még olvasási szokásaikban is.

Sha már itt tartunk, rákérdezek a tankönyvekre is. Minthogy jelenséggé vált az is, hogy a tanulók nem használják (ki) kellőképpen a **tankönyveket**. Azért ez nem lehet pontosan így, hiszen, mint kiderült, a biológia és a földrajz tankönyvek nagyon is érdekesen, színesen, sok illusztrációval készültek, ami megragadja a figyelmet. Volt olyan, aki már a nyáron átlapozta, sőt belemerült a földrajz-könyvbe, mert kifejezetten érdekli.

Körbeülve beszélgetünk, a hangfelvételező bekapcsolva. Ivona fejt ki, hogy nagyon szeret utazni, így a földrajz, mint tantárgy is közel áll hozzá. Telen Koponikra, nyáron a tengerre szokott utazni, ugyanis a családban van, aki a téli sportot, és van olyan, aki az úszást kedveli. Ő mindkettőt imádja. A csodálatos panorámát, az együtt töltött időt, a jó levegőt...

Szeptemberben azonban megkezdődött a tanév, a munka – a tanárok sztrájkja ellenére is. Ők ezt szinte észre sem vették. Van, aki besegít az otthoni

Nyíltságukról és őszinteségükéről győződtem meg – négyen Répási Zsuzsanna magyartanárral...

munkába, és szinte mindenki külön foglalkozásokra is jár, legyen az sport, tánc vagy más. Úgy tűnik, nincs túl nagy választék Tiszakálmánfalván, de Újvidék és a szomszédos Káty közelsége tágítja a lehetőségeket: a **küzdősportok** és a **foci** kedveltek a tiszakálmánfalviak körében. Dávid kiválóan focizik, ragaszkodik ehhez a sporthoz. Kilenc éve edz, három éve focitáborba is jár, vagyis nagyon szeret sportolni. Hamarosan tekvandóra is megindul, fontosnak tartja, hogy a küzdősportot is közelebből megismerje. Édesapja tűzoltó, így magától értődik, hogy a **tűzoltóságot** sem kerüli el.

Persze nem csak Dávid sportol, ám ő különös kedvvel beszél róla. Amikor a **nyelvtanulásra** és azon belül is a szerb nyelv ismeretére terelődik a szó, ugyancsak megnyílik az osztály. Mint kiderül, legtöbben jól beszélik környezetük nyelvét – mint Tiszakálmánfalván általában –, Magdaléna különösen, hiszen ő vegyes házasságban született, a szerbet anyanyelvi szinten beszéli. Persze a magyar is jól megy neki, így a nyolc osztály elvégzésére két nyelvet tud majd magas fokon a magáénak érezni.

Ez az osztály is két idegen nyelvet tanul: angol és németet. Akinek családi kötődése is van valamelyik nyelvterülethez, különösképpen motivált ezek elsajátításában. Ivona családja például a német nyelvhez áll közel, így ő különösen fontosnak tartja, hogy ne csak tanulja, hanem meg is tanulja minél jobban a nyelvet. Épp ő osztotta meg velünk, hogy falujukban szépen megérnek egymással a magyar és a szerb ajkú gyerekek. Barátnője szerb, gyakran alszanak egymásnál, és szerbül beszélgetnek. – Néha megtévedek a mesélés hevében – mondja Ivona mosolyogva –, és magyar szót keverek a szerb szövegbe, de a barátnóm nem nevet ki. Inkább én tanítgatom néha magyarul, megtanult már néhány alapvető szót.

...és a „maradék” – ugyanis mindössze hatan vannak az osztályban

Ennél a pontnál kanyarodtunk vissza az olvasás fontosságához. Mert közösen jutottunk arra a megállapításra, hogy az idegen nyelvek tanulásánál is rendkívül fontos az olvasás. Ez valóban sokat segít anyanyelven és idegen nyelven is, jegyzi meg, bizonyára tapasztalatból, Tünde.

Kötetlenre kerekedett beszélgetésünk során futtában érintettük a **pályaválasztás** gondolatát is, hisz szakmát, hivatást választani nehéz, különösen hatodikos korban. Ilyenkor még a gyerekek többségének – tisztelet a kivételnek – halvány fogalma sincs, hogy mi szeretne lenni. Leginkább boldog és gondtalan diák, semmi több. Ezt láttam Dávid, Arsen, Hermína, Ivona, Tünde és Magdaléna szemében is.

Aztán még egy csokorra való poszttert kérték tőlem. Ha tehetjük, teljesítjük a kívánságukat a tanév folyamán.

Címoldali fotó és szöveg: Nagy Magdolna

Mátyás királyról a mese napján

Szerte a nagyvilágban megemlékeztünk a magyar népmese napjáról, melyet a nagy meseíró, mesegyűjtő, Benedek Elek születésnapján, szeptember 30-án tartanak meg. Így történt ez Óbecsén is: az általános iskolások részvételével a Népkönyvtár dísztermében szeptember 25-én tartották meg a népmesemondó versenyt.

Akik leginkább kitűntek teljesítményükkel a másodikosok és harmadikosok közül

Idén Mátyás király születésének és trónra kerülésének évfordulójára emlékezve, Mátyás királyról szóló meséket mondtak a gyerkőcök. **Toll Irén** könyvtáros és **Lovas Dijanta** igazgatónő köszöntötte a versenyzőket és az őket kísérő tanítókat, tanárokat, szülőket, nagyszülőket...

A hatodikosok és a hetedikesek legjobbjai

A jó mesélő állítólag hangulatot teremt, hát itt ez meg is teremtődött, amíg az Egyszer volt Budán kutyavásár, Mátyás király Bécsben, A cinkotai Marica története, Mátyás király és a két körtefa, Mátyás irány meg a nád, Mátyás király és a varga, Mátyás király és a bíró lánya, Gergő juhász kanala, Miből van a legtöbb a világon, A csillagász meg a számár... meséket hallgattuk.

És álljon itt még a végeredmény!

Az első kategóriában, a másodikosok és harmadikosok közül **1. Deák Dominik, 2. Ferenci Orsolya, 3. Csonka Barbara, 4. Kisutcai Ivett**. Különdíjban részesült **Koncz Villó** és **Csernyák Orsolya**. A második korcsoportban, a negyedikesek, ötödikesek közül **1. Szirbik Zalán, 2. Selymesi Antal** (csak ők ketten jelentkeztek ebben a csoportban). A harmadik kategóriában, a hatodikosok és hetedikesek csoportjában **1. Deák Evelin, 2. Tallós Kinga, 3. Stefaniga Zsanett, 4. Német Edina**. Különdíjat érdemelt ki **Tallós Martina**.

Minden tanuló köszönőlapot és tagsági könyvecskét kapott a következő évre, a díjazottak pedig ötszáz dinár értékű könyvtalványt is, melyet beválthatnak a helyi Prizma könyvkereskedésben. Valamennyien felléptek a községi versenyen is.

Koncz Erzsébet

„Minél szebben beszélünk, annál jobb emberek vagyunk”

A Kossa János Magyar Nyelvművelő Egyesület és Olvasóklub előadása a Mátyás-emlékév alkalmából

A Mátyás-emlékév jegyében egy rendkívüli előadásnak lehettünk fül- és szemtanúi az óbecsei Than Emlékházban szeptember utolsó hetében. Az egybegyűlteket **Farkas Zsuzsa**, a Kossa János Magyar Nyelvművelő Egyesület elnöke nyitotta meg, majd Hunyadi Mátyás korának pénz- és gazdaságtörténeti vonatkozásairól **Gerlovics Szilveszter** tartott előadást. Az irodalmi, oktatástörténeti és nyelvi összefüggésekben közreműködött: **Binszki Teréz** és **Miklenovics Aranka**.

Sokan érdeklődtek az előadás iránt, főleg fiatalok, diákok. Az elnök szerint a nyelvművelő egyesületnek fontos szerepe van, Kossa Jánosról, a nyelvészről neveztek el. Mottójuk: minél szebben beszélünk, annál jobb emberek vagyunk. Kitért az egyesület munkájára, az olvasás fontosságára, író-olvasó találkozók szervezésére.

A fiatalok figyelmesen hallgatták Gerlovics Szilvesztert is, aki a Hunyadiakról, Mátyás király életéről, megkoronázásáról, Aragóniai Beatrix-szel való házasságkötéséről, hódításairól beszélt. A pénzverésről is szó esett, annak értékéről, Mátyás király könyvtáráról, a nagy kiterjedésű országról, melyet kivetítón is láthattunk.

Binszki Teréz és Milenkovics Aranka előadásában hallhattuk Arany János Mátyás anyja c. versét, majd szó esett a korabeli oktatásról, a hivatalos latin nyelvről, a művészetekről, valamint az olasz művészekről, akik Beatrix révén érkeztek Magyarországra. Végezetül mindannyiunk számára ismert mesét hallhattuk: a Mátyás király Gömörben címűt.

Az előadást **Stefaniga Ottilia** és **Stefaniga Csaba** tette hangulatosabbá, **Szerda László** által megzenésített verseket adtak elő, Arany János Mátyás anyja című versét és Balassi Bálint költeményeit.

Kép és szöveg: K. E.

Az együttes megzenésített verseket ad elő

Mátyás korabeli dénár, aranypénz

Röpködött a labda Szenttamás központjában

Ötödik alkalommal szervezte meg a Vajdasági Röplabda Szövetség és a Szenttamási Elan Wolley Női Röplabda Klub az **Utcai Röplabda Tornát**. A városka központjában szeptember utolsó hétvégéjén tíz röplabdapályát jelöltek ki és szereltek fel, a tér a kora délelőtti órákban benépesült. A vajdasági röplabdaklubok tagjai és több mint kétszáz, a 2004–2009-es korosztályhoz tartozó fiatal versengett. Tíz községből 45 csapat érkezett a tornára, amelynek célja nemcsak a verseny és a győzelem, hanem az egymás közötti barátság és a klubok közötti együttműködés továbbfejlesztése volt – írja a szenttamás.rs honlap.

A benevezett csapatok délután 15 óráig mintegy 80 mérkőzést játszottak le. Az öt szenttamási csapat közül mindegyik nyert érmet, sőt **Jovana Baćinac**, az Elan Wolley röplabdázója a torna legjobb játékosa titulust is elnyerte.

Fotó: Paraczký László

Időjárásjelentést olvastak be

A gyermekheti gazdag programok közül kiemelkedik, hogy két iskola diákjai ellátogattak a Pannon RTV szabadkai szerkesztőségébe. A múlt héten a zentai Thurzó Lajos Általános Iskola diákjai tekinthettek be a médiaház mindennapjaiba, majd őket követték a szabadkai Kizúr István iskola hetedikes diákjai. A gyerekek először a rádió stúdiójába mentek, ahol Vágó Krisztina, a Pannon Presszó egyik műsorvezetője egy kis feladattal várta őket. A vállalkozó szelleműek élő adásban próbálhatták ki magukat, időjárásjelentést olvastak be, és üzenhettek is a hallgatónak. Ezután meglepetésként a tévéstúdiót, ahol a híradó készül.

Új könyvtár a csantavéri iskolában

A gyermekheti alkalmából a csantavéri Hunyadi János Általános Iskolában író-olvasó találkozót szerveztek, melyen **Dudás Károly** író ifjúsági regényét, a **Gyalogtörököt** mutatták be. Az iskola ebédlőjében mintegy hetven gyermek hallgatta meg az író visszaemlékezéseit. Ugyanakkor megnyitották az iskola kiskönyvtárát is. A régebbi könyvtárnak csaknem 7500 könyve van, de úgy döntöttek, hogy kialakítanak a felsősök részére egy olvasósarkot azokkal a könyvekkel, amelyek ennek a korosztálynak megfelelnek.

– A Bethlen Gábor Alap jóvoltából sikerült újabb könyveket beszerezni. A kiskönyvtárnak jelenleg mintegy 700 kölcsönözhető könyve van, amelyet az alapítványon kívül a Magyar Nemzeti Tanácstól és más adományozóktól kaptunk. Reményeink szerint az állomány gyarapodni fog. Iskolánknak nagyon jól működő színjatszóköre van, amelynek tagjai a Gyalogtörök egy részletét elevenítik majd meg, és ezzel az előadással fognak részt venni a különböző megmérettetéseken. Ennek apropóján hívtuk meg Dudás Károlyt – nyilatkozta **Kecsenovics Szabó Dóra**, a Hunyadi János Általános Iskola igazgatója.

Rajzzal vadásztak

A Győr-Moson-Sopron megyei Vadásznapra meghirdetett rajzpályázaton sikeresen szerepeltek a szabadkai EmArt Műhely növendékei. Az óvodások korcsoportjában Petra Zorić, az iskolások korcsoportjában pedig Nikolics Blanka, Ökrös Kyra, Teodora Apt és Göblös Dorina részesült egyenrangú díjban. Értékes könyvet kaptak ajándékba.

Blanka díjazott alkotása

A világ és én

Olykor azon tűnődöm, hogy mikor lett ilyen a világ és az itt élő emberek. Vajon miért gúnyoljuk ki és beszéljük ki egymást a másik háta mögött? Miért nézzük le a másikat, dobjuk el a barátainkat, ha már nem húzhatunk belőlük hasznot? Gondolataink pereghetnek, akár a kereplő, akkor sem találunk ezekre választ, de annyi bizonyos, hogy értékelnünk kell magunkat, hogy mások is értékeljenek bennünket.

Egy ideig én is sokat adtam az utcai és iskolai pletykákra, kibeszélésekre, de ma már nem hagyom, hogy emiatt gyökeret eressen bennem a bánat, és elöntse szívemet a harag. Eddig is törekedtem, és mindig törekedni fogok, hogy minél jobb tanulmányi eredményt érjek el, és megálmodjam a jövőmet. Mindennek ellenére én sem vagyok tökéletes, hiszen egy ember sem az. Mindannyiunknak vannak hibái, de ezt el is kell fogadnunk. A sok tanulás mellett igazán csak akkor vagyok önmagam, amikor írok, olvasok, és amikor együtt vagyok a családommal. Olyankor a lelkemet melegség önti el, és érzem a boldogság varázsát. Akkor mondhatom, hogy ez vagyok én.

Örömmel kezdem az új iskolaévet. Akármilyen megpróbáltatások elé állít is a jövő, ezentúl megpróbálok harcolni saját magamért.

László Laura, 8. osztály, Szervó Mihály iskola, Muzslya

Szabadidőmben

A szabadidőmet különlegesnek találom, mert nem sok van belőle.

Amikor például tavasz van, a május elseje problémáival és a buli helyének előkészítésével foglalkozom. Beszerzem a dolgokat a terep kitisztításához. Összeszedem a szemetet, levágom a fűvet, előveszem a fát a tüzeléshez, majd eltervezem, hol legyen a tűz a sütögetéshez. A jól elvégzett munka után hazamegyek és leülök, lakomázom táblagépem társaságában. Majd elmegyek, leülök a számítógépem elé az úgynevezett barlangomban. Este tizenegy óráig nem nézem, mi történik velem, körülöttem, aztán pedig elvettem magam az ágyban, majd elalszom.

Így töltöm a szabadidőm majdnem mindennap.

Galgó Mihály, 7. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

Színház

Hétfőn a gyermekfesztivál hete alkalmából ellátogattunk a Kosztolányi Dezső színházba, ahol a Hétszínvirág bábéledést néztük meg.

Az előadás egy királylányról szólt, akit Annuskának hívtak. Az anyukája elküldte perecért, de ő eltévedt, és egy nagy kutya megette azokat. Egy anyóka segített rajta, adott neki egy virágot, amelyik teljesíti a kívánságát, ha letépi egy szirmát, és elmond egy verset. Először azt kívánta, hogy legyen otthon a perecekkel együtt. Otthon a virágot belerakta az anyukája kedvenc vázájába, és elmondta az öccsének, hogy az egy varázsvirág, ezért az meg akarta szerezni és nagy felfordulást csinált. Az volt a második kívánsága, hogy legyen rend a szobában. Utána elment a játszótérre. A fiúk azt játszották, hogy elmennek az Északi-sarkra, Annuska is akart játszani, de a fiúk nem vették be a játékba. Ezért el akart menni az Északi-sarkra, ez volt a harmadik kívánsága. De ott majdnem megették a jegesmedvék, ezért visszament a játszótérre. A fiúk elkezdtek csúfolni, ezért elment a lányokhoz babázni. Ott játszott egy ideig, de amikor azt akarták, hogy kóstolja meg a homokot, elment a kedve attól, hogy velük játsszon. Mérgében azt kívánta, hogy az övé legyen az összes játék, de mivel nem tudott mindegyikkel egyszerre játszani, azt kívánta, hogy menjenek vissza a boltokba. Amikor az utolsó kívánságán gondolkodott, meglátta azt a kutyát, amelyik megette a pereceit, kergetőztek, az pedig odaszaladt egy kishűhöz. Miután összebarátkoztak, megtudta, hogy a fiú egyik lába rövidebb mint a másik. Az utolsó kívánságát a kishű lábának gyógyítására használta.

A színdarab nagyon tetszett.

Bazsó Ákos, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Önéletrajz

2003. május 1-jén a család első gyermekeként láttam meg a napvilágot 3 kiló 80 dekával és 53 centivel.

Születésemkor anya a Ramóna nevet szeretne volna nekem adni, de apa ízlésének nem igazán felelt meg, így a Noémi nevet kaptam. Minél idősebb lettem, egyre jobban kezdett érdekelni a torna. A bukfenctől a cigánykerékig mindent magamtól megtanultam, így a szüleim 4 éves koromban beíratkák a szabadkai Spartak klubba szertornázni. Mondhatni, hogy a sport előbb vált az életem részévé, mint az ovi, valamint az iskola. Hat évig foglalkoztam ezzel a sporttal, mindennap két órát. Ennek meg is lett az eredménye. A több mint 20 verseny szinte mindegyikéről hoztam haza érmet vagy serleget. Amire viszont a legbüszkébb vagyok, az az, hogy háromszor voltam országos első és egyszer második, ezenkívül pedig még van 4 vajdasági éremem. Sajnos, 10 éves koromba abba kellett hagynom ezt a sportot. Egy hónap pihenés után az atlétikát választottam szeretett sportomnak. Legtöbbször hosszabb sprinteken vagy középtávon indulok a versenyeken. Ilyen például a 300 m, 600 m, 1000 m vagy az 1500 m. Időközben 5 éves koromban bővült még egy taggal a család. Megszületett a kisöcsém, akivel nagyon jó a kapcsolatunk. Néha-néha akadnak viták is. Most a Hunyadi János Általános Iskola végzős diákja vagyok, kitűnő tanulmányi eredményekkel.

Azt pedig, hogy még hogy alakul az életem, a jövő titka.

Pacéka Noémi, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Ez volt a legrövidebb nyár

Nagyon vártam már a szünidőt, mert olyankor nem kell korán kelni és tanulni.

Júliusban kétszer is voltunk a tengeren. Először Bračon, ami egy sziget, és hatalmas komppal mentünk át az egyik partról a másikra. Jó meleg volt a víz, lehetett sokat fürdeni. Sokat úsztunk és labdázunk. Szüleimmel esténként nagyon nagyokat sétáltunk. Éppen akkor volt a labdarúgó-világbajnokság, és apukámmal együtt szurkoltunk a horvát csapatnak a döntőbe jutásért. Mivel bejutottak, hatalmas ünneplés volt a kocsmában, és még tűzijáték is volt. Másodszor Vir szigetén voltunk. Több család is jött velünk. Búvárkodtunk, kerestük a kagylókat, rákokat. Esténként kártyáztunk, társasjátékoztunk. A nyár többi részét otthon töltöttem, néha találkoztam a barátaimmal. Volt, hogy átaludtam az egész napot.

Szerintem ez volt életem legrövidebb, mégis legjobb nyara! Nagyon gyorsan elmúlt, valahogy nem is vártam az iskolakezdet.

Sándor Balázs, 7. osztály, Arany János iskola, Orom

**Kis és nagy halak
Kálló Dorián,
1. osztály,
J. J. Zmaj iskola,
Szabadka**

A konyha lakói

A mamámnál rengeteg csésze van, mivel régebben gyűjtötte őket, de ők csak négyet használnak.

Az egyik kék pöttös, a másik pedig lila, ezek teáscsészék. De van még két kávé is, rózsaszín és sárga csikos. A többiek mindig szomorúak, mert belőlük csak én szoktam inni. Van még egy öreg kávé és egy teás kanna is. Akik mindig azon veszekednek hogy ki a szebb, ki a jobb, az erősebb, és hogy kiből jobb önteni a folyadékot. Egyszer leejtettem valamelyiket, és letört az orra. A barna virágmintás fenn van a polc legtetjén, a fehér csillagos meg mellette van. A konyhaszekrényben sorakozva díszlegnek, és ha jön valaki a tatáékhoz, megcsodálja őket. Van a tatának egy gonosz fekete macskája, akit Hercegnek hívnak. A múltkor felugrott a polcra, és hat csészét összetört, szegények nagyon sírtak, de a mama nem dobta ki őket, hanem összeragasztotta és azt mondta:

– Igaz, hogy már nem lehet belőletek inni, de azért még hasznosak lehetnek valamire!

Végül gyógyfűvet ültetett beléjük, ötöt felrakott a szekrény tetejére, a hatodikra pedig ráfestettem egy tulipánt, és kiraktam az asztal közepére.

Nagyon szeretem ezeket a porcelánokat, és remélem, máskor is lesz alkalmam írni róluk.

Szabó Léna, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Különleges érzés

Az utolsó nap is elmúlt az iskolában. Maradtam, és segítettem anyukámnak pakolni a könyveket. Amikor hazafelé indultunk, a többiek már játszottak az utcán, de én én még mindig nem éreztem a szünidő hatását.

A nyári szünetet mamámnál és tatámnál töltöttem. Sokat játszottam, olvastam és tanultam. Anyukámmal, mamával és tatával elmentünk Szabadkára vásárolni. A városra töltöttem a névnapomat. Elmentünk a DM sminküzletbe, ami számomra varázslatos hely. Ahogy ez mind megvolt, betértünk falatozni egy étterembe.

Aztán a zongorátobort ki sem hagyhattam. Nagyon szeretek zongorázni, így természetes volt, hogy megyek Topolyára. Nyáron született három kiscicám is: Tigris, Puffancs és Muki. Sokat játszottam velük. A kiscicám és Barni kutusunk igazi élményt nyújtottak.

Újra hallok a csengőszót. Kezdődik az iskola: új tantárgyak, tanárok. Ötödikes lettem, ami különleges érzés.

Alács Varró Emese, 5. osztály, Moša Pijade iskola, Pacsér

Forma-1

Vettel egy ó versenyző,
a Hamilton rossz, nem pedig Ő.
Ricciardot is nagyon bírom,
főleg mikor cipőjéből pezsgőt kortyol.
Schumacher is nagyon jó volt,
de sajnos rosszul járt sieléskor.
Raikönnen a finn csoda,
akinek csak úgy suhan a kocsija.

Mihájlövits Miklós, 6. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Boldog galambpár

Sebők Csáki Szintia, 4. osztály, EmArt Műhely, Szabadka

A padtársam

*Az ő neve Vivi,
haja nem kicsi.
A szeme kék,
a neve csodaszép.
Szép csat a hajában,
megjelenik szép ruhában.
Belsője szép tiszta,
aludni szokott, mint a mormota.*

Kiss Petra, 6. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye

*Padtársam Viktória volt,
az idén sajnós elutazott.
Elköltözött külföldre.
Remélem, találkozunk vele jövőre.
Ő jószívú és segítőkész.
Hiányzik a közös nevetgélés.
Remélem, ott sok barátira lel,
De minket sem feled el.*

Ördög Viktória, 6. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye

Toleranciából ötös

Ez a fogalmazás osztálytársamról, Takács Istvánról és a szemüvegével kapcsolatos gondokról szól.

Takács István másodikban csatlakozott hozzánk Szivácról, ahonnan még két testvére is a Petőfi Brigád Általános Iskolába járt, mert a lakóhelyükön megszűnt a magyar oktatás. Nagycsaládból származik, és nehéz körülmények közt élnek, ezért az MNT szervezi a taxit számukra. Alsóban Pistinek már szemüveget kellett hordania. Most hetedikes, és tavaly eltört a szemüvegkerete. Sokszor panaszkodott miatta, mert szúrta a rész, ahol a csavar van. Egyes tanárnők már segítettek neki úgy, hogy összeragasztották a keretet. Viszont ebben a tanévben még jobban eltört. A magyartanárnő egy kerettel ajándékozta meg. Sajnos, a dioptria is megváltozott, ezért új üveg kell neki. Egy humanitárius akciót indított az osztályfőnökünk, Pózsa Andrea, ebbe mindenki bekapcsolódhat a nemes cél érdekében.

A polgári nevelés óráján tanultunk a toleranciáról, és ez egy nagyszerű példa erre. Reméljük, sikerrel fog végződni ez a kezdeményezés, mert Pisti már alig várja, hogy könnyebb legyen az olvasás és írás számára.

Pistuka Olivér, 7. osztály, Petőfi Brigád iskola, Kúla

Ősz az iskolában

Vacogok! – kiált fel egy gyerek a padjában ülve, amint egy jókora almát majszol.

Feláll a mellette levő, és jókora léptekkel az ablakhoz slampog, majd egy gyors mozdulattal be is csukja. Kicsőngettek. A gyerekek pulóverben, kabátban és sapkában rohanganak a szünetek alatt. Amikor már minden gyermek arca pirosposzsgás, addigra a tanár ott terem, és behívja őket a terembe.

– A mai órán egy ideális témával foglalkozunk, méghozzá az ősszel. Próbáljatok valami falevelet rajzolni – mondja a rajztanárnő.

A tanulók neki is láttak a munkának. Óra végére szép, kidolgozott rajzok készültek.

Ekkor a tanár felállt:

– Úgy látom, olyan ügyesek voltatok, hogy mindenki megérdemel egy jókora ötöst a szorgalmáért! Lányok, kérlek titeket, segítsetek a pannóra feltenni egy pár rajzot és falevelet – mondja, majd sietősen elrohan.

A sulirádióban egész nap őszi zeneszámok szóltak, ami eléggé nyomasztóvá és unalmassá tette a napot. A sáros cipők szőnyeget festettek az előcsarnok padlójára. A kinti tájat most már nem a zöldellő mezők díszítették, hanem a még szebb, pirosabb, valamint sárga színű falevelek.

Az utolsó csengőszónál mindenki sietősen kirohan, az esernyőjéhez nyúl, hisz szemerkél a hideg eső.

Patócs Zsanett, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

HÚSZÉVES A KERESŐ

A Google riválisai lemaradtak a jövőről

A Google most ünnepli huszadik születésnapját, és a Frankfurter Allgemeine Zeitung egy olyan személyt szólaltatott meg, aki ott volt már a társaság megszületésekor, sőt, maga is aktívan támogatta azt. A 65 éves Andreas Maria Maximilian Freiherr von Mauchenheim egy élő legenda a Szilícium-völgyben. A villamosmérnök a többi között társalapítója a Sun Microsystems nevű óriáscégnek is.

„1998 augusztusában találkoztam először Larry Page-dzsel és Szergej Brinnel, ez még

Kezdetben még közel sem volt olyan letisztult a kereső nyitólapja, mint ma

azelőtt volt, hogy megalapították volna a vállalatukat. Erre a találkozóra úgy került sor, hogy egy ismerős professzor, David Cheriton beszélt nekem két doktoranduszról, akik azon gondolkodtak, hogy otthagyják az egyetemet és egy internetes kereső fejlesztő vállalkozást alapítanak. Cheriton azt kérdezte tőlem, hogy beszélnek-e a két fiatalemberrel erről. Nagyon érdekelt a téma és Palo Altóban, Cheriton házának verandáján találkoztunk. Larry és Szergej megmutatták a laptopjukon az első Google kereső prototípusát, amely rendkívül jól működött. Ezután elmagyarázták az oldalakat rangsoroló algoritmust, amely automatikusan meghatározta a honlapok fontosságát, valamint a szponzorált linkek ötletét, amellyel keresési fogalomtól függően lehet kínálni fontos ajánlatokat.”

– Az egész dolog lenyűgöző volt és a legjobb ötlet, amelyet valaha láttam. Nem volt hivatalos prezentáció, miként még csak üzleti tervet sem dolgoztak ki. A bemutató és a beszélgetés viszont teljesen meggyőzött, s annyira izgatott lettem, hogy mindenképpen részesevé válni akartam szerezni a társaságukban, ezért kiállítottam nekik egy 100 000 dollárról szóló csekket. A csekk a Google Inc. nevére szólt, pedig a cég

A német szakember az elsők között támogatta a Google-t, akkor, amikor az még csak ötlet volt

akkor még nem is létezett – elevenítette fel a kezdeteket a német milliárdos. A szakember hozzátette, hogy 1998-ban az internet egy nagyon menő téma volt, minden vállalat online akart lenni és honlapot készíteni. A kérdés az volt, hogy ezeket a portálokat hogyan lehet megtalálni.

A többi már történelem. A Google szinte családtagunk lett, még az idősek is azt mondják: hogy is élhettünk nélküle. A német milliárdos pedig úgy fogalmazott még, hogy akik nem látták húsz évvel ezelőtt az internetes kereső jövőjét, azok bizony lemaradtak a jövőről.

Megjöttek a Drakonidák

Menetrendszerűen, október elején érkezett a Drakonidák meteorraj, hogy az ősz közepén se szomorkodjanak azok, akik hullócsillagok megpillantásától várják kívánságaik beteljesedését. A Drakonidák meteorrajnak a 21P/Giacobini-Zinner névre keresztelt objektum az anyaüstököse. Ez a legrövidebb ideje ismert üstökösök egyike, alig több mint 100 éve adtak hírt róla először. A Drakonidák név onnan származik, hogy a hullócsillagok látszólagos kiindulási pontja a Sárkány csillagképre esik, amelynek latin megnevezése: Draco.

Ennek az üstökösnek a keringési ideje csupán 6,6 év. Különlegessége, hogy míg orbitális keringési pályájának legközelebbi pontjában körülbelül Föld-Nap távolságra van a Naptól, addig a legtávolabbi pontban ennek a távolságnak a hatszorosa. További érdekessége, hogy viszonylag nagy a bizonytalanság a várható csillaghullás intenzitását illetően. Ahogy rajongói tartják „a sárkány bármikor felébredhet”. Lehet benne valami, mert 1933-ban és 1946-ban váratlanul az évszázad égi fényjáték előadását tartotta, óránként több ezer hullócsillagot rajzolva az égboltra.

Földközelségen lesz október 2-16-a között, a csillaghullási csúcsa október 7-8-án volt.

Fallal előznék meg az antarktisi jég olvadását?

A globális klímaváltozás és annak várható következményeiről számos tudományos értekezés jelent meg, mind gyakrabban olyanok is, melyek az esetleges megoldásra térnek ki. Például arra, mi módon előzhetnénk meg az Antarktist borító jégtakaró elolvadását.

Az egyik változat a jégtakaró aládúcolásáról szól, amely mindössze azt akadályozná meg, hogy ez kisebb darabokra törjön szét és az óceánba merüljön. Az olvadás ugyanis olyan folyamatot indítana be, amelynek eredményeként akár 3 méterrel is emelkedhetne a globális tengerszint. A növekedés elméletileg a 60 métert is elérheti, ehhez azonban valószínűleg évezredekre lenne szükség. Olyan elképzelés is született, miszerint egy méretes falat kellene építeni a tengerszint alatt, hogy az megakadályozza a jég és a melegebb tengervíz közvetlen érintkezését. Más elképzelések szerint egyszerűbb és olcsóbb lenne a beérkező napsugarak egy részét eltéríteni, amivel csökkentenék a felmelegedést az adott térségben – számolt be a sg.hu honlap.

Elgondolkodtató, igaz?

Már nem hallani a nádirigó énekét

A nádirigó, a cserregő- és a foltos nádi-
poszáta szeptemberben már dél felé repül, de
egyes példányai, valószínűleg északi átvonulók,
még októberben is láthatók. Ilyenkor már nem
énekelnek, egyéb hangot sem igen adnak, ezért
gyakran elkerülik a figyelmet. A fülemülesítke
viszont akár november elejéig marad, és rend-
szeresen énekel is. Számomra mindig élményt
jelent, amikor napsütötte októberi reggeleken

szívogatja. Hidegre érzékeny vándorlepke. Két-
nemzedékes faj, a második szeptemberben-októ-
berben repül. Amikor a nappalok egyre hűvöseb-
bé válnak, nagy részük dél felé indul. Ugyancsak
a kertekben kerül gyakran szem elé a kis róka-
lepke és a nappali pávaszem, míg a mezőkön az
aszatfélék lila virágain szívogató bogáncslepke. A
nagy legelők felett gyakran látom a sáfránylep-
két, és mindenfelé libegnek a káposztalepkék is.

pásztázza a lucernatarlókat és a legelőket. A poc-
kok ilyenkor napközben is előbújnak, izgatottan
szaladgálnak a felszínen készített kanyargó ösvé-
nyeken, és könnyű zsákmányaivá válnak nemcsak
a kékes rétihéjájának, hanem az egerészölyveknek
és a vörös vércsének is. Alkonyat után pedig az
ezüstfaligetektől kirepülő erdei fülesbagoly és a
közeli tanyáról érkező kuvik tizedeli őket.

Sch. E.

Cserregő nádi poszáta

Fülemülesítke

Kacsafarkú szender

Örködő kuvik

nádasok közelében járva meghallom a fülemü-
lére emlékeztető „hü-hü-hü” hangokkal tarkáltt
éneket. A fülemülesítke november derekán ész-
revétlenül tűnik el, de viszonylag rövid dél-eu-
rópai vagy észak-afrikai tartózkodás után már-
ciusban újra visszatér, és énekelni kezd.

Az őszi kertek gyakori vendége az Atalanta-
lepke. A kerítés oszlopán vagy a szőlőkarón süt-
kérezik, netán a földre hullott szilva édes nedvét

A szenderek éjszaka tevékenyek. Alkonyat után
bukkannak fel a kertekben, ahol a petúniák ilyen-
kor illatozó virágait látogatják.

Kivételnek számít a nappal repülő kacsafarkú
szender. Szinte a semmiből bukkan elő a kert-
ben, kolibri módjára szívogat a virágok kely-
héből, majd éppen olyan gyorsan, mint ahogy
jött, távozik. Napsütötte novemberi napokon is
látható, a nálunk kifejlődött példányok egy része
azonban ősszel Európa déli tájaira vándorol.

Az alföldi legelőkön, különösen a szikes ta-
vak környékén, minden ősszel megfigyelhetjük
a tücskökre és sáskára vadászó nagy pólingokat.
Augusztustól novemberig vonulnak. Hosszú,
hajlott csőrükkel ügyesen kapják el a lyuk előtt
napozó tücsköt. Rengeteg sáskát pusztítanak el,
és közben néha ilyenkor is hallatják bugyboré-
koló szép nászhangjaikat. A csapatok időről idő-
re a vízhez repülnek, isznak, fürdenek, azután
visszatérnek a legelőkre.

Októberben már a legelők felett vadásznak
a kékes rétihéják. Alacsonyan repülve keresik a
rágcsálókat. Ahol a mezei pocok túlszaporodik
(gradál), néha tucatnyi imbolygó röptű madár

Láttál már ilyent? Egyáltalán pávatollról
vagy virágsziromról van szó? Képzeld, ez
egy gyönyörű egzotikus virág, amelyik
36 évente virágzik! A neve: Snakeplaud

Tudod-e?

Halaink élettere a víz, de igényeiket il-
letően nagy eltérések lehetnek közöttük. A
sebes pisztráng például az oxigéndús, gyors
folyású, hegyi patakok lakója, míg a széles
kárász, éppen ellenkezőleg, az iszapos fene-
kű, növényekkel benőtt, gyorsan melege-
dő állóvízben érzi jól magát, hiszen igénytelen
a víz oxigéntartalmával szemben. Csak a fo-
lyókban, ott is a kavicsos mederrészekben él
a védett selymes durbincs. Rokona, a vágó
durbincs már sokkal kevésbé válogatós, fo-
lyókban és tavakban egyaránt előfordul.

A szarvas, a farkas meg a medve

Járt-kelt a szarvas az erőben. Egyszer csak hallja, hogy valaki segítségért rimáncodik. Sietve indul a hang irányába, és látja, hogy a szélvész kidöntött egy lucfenyőt, a fenyő rázuhant egy farkasra, s az most ott nyög a kidőlt fa alatt. Hiába erőlködik a farkas, csak nem bír a fenyő alól kiszabadulni. Így hát panaszos hangon nyögdécsel.

A szarvas megrázta ágas-bogas szarvú fejét, és így szólt a farkashoz:

– Hogy kerülsz ilyen nyomorúságos helyzetbe, farkas koma?

– Jaj, jaj, ne is kérdezd, szarvas koma, látod, rövidesen üt az utolsó óram. Légy olyan jó, segíts rajtam, hengergesd odébb szarvaddal ezt a fatörzset!

– Segíték én szívesen, csak azt nem tudom, győzőm-e erővel...

– Próbáld csak meg! Legalább próbáld meg! – rimáncodott a farkas.

– Hát megpróbálhatom, miért ne! – felelte a szarvas.

Azzal nekirugaszkodott, minden erejét összeszedte, és elhengerítette a súlyos fenyőtörzset. A farkas kiszabadult és feltápázkodott.

– Nem is tudtam, hogy ilyen nagyerejű vagyok – csodálkozott önnön erején a szarvas. Büszkén megrázta agancsát, és indult tovább.

Közben a farkas talpra állt. Vizsgálhatja drága prémbundáját, nem sérült-e meg valahol. De a bunda sértetlen volt, nem hasadt szét sehol. A farkas hirtelen a szarvas után iramodott, megállt előtte, nagyot dobbantott és ráivallt:

– Állj!

– Mit akarsz tőlem? – kérdezte a szarvas.

– Egy lépést se tovább! Mert én most nyomban, itt helyben felfallak.

Hiszen zsákmányul ejtettelek.

– Hohó! Azt talán nem! Hiszen én mentettelek meg téged a haláltól.

Igaz-e? – kérdezte a szarvas.

– Hát aztán! Ha megmentettél, hát megmentettél. Én meg felfallak

– felelte a farkas.

– Ostobaságokat fecsegsz. Szégyellj magad, szomszéd!

– Miért szégyellném! Felfallak és kész!

A két szomszéd jó sokáig civakodott. Pöröltek, pöröltek, összevesztek, összekaptak, de mindhiába, megegyezni csak nem tudtak. Végül is így szólt a szarvas:

– Keressünk hát valakit, aki igazsággal elbírálja a mi dolgunkat.

– Jól van, keressünk valakit – egyezett bele a farkas, mert ravaszul azt gondolta, hogy így legalább még egy zsákmányt szerezhet magának.

Járták az erdőt napestig. Kerestek, kutattak, végre medve-apóval találkoztak. Éppen a faluba tartott, feleségének akart mézet csenni.

Medve-apó meghallgatta mindkét fél panaszát, aztán a szájába dugta a mancsát, úgy töprengett. Jó darabig gondolkodott, majd megszólalt:

– Nem tudom, mit is tanácsoljak nektek. Úgy vélem, az lesz a legjobb, ha elmegyünk a tetthelyre, s ott vizsgáljuk meg az esetet, annak rendje és módja szerint.

Elmentek hát mindhárman a tetthelyre.

A medve körülcammogta a lucfenyőt, aztán megint tépelődött egy darabig, végül megszólalt:

– Szarvas koma, próbáld csak meg agancsoddal felemelni ezt a fatörzset! Lássuk, megbirkózol-e vele!

– Megbirkódom én, miért ne birkóznék! – felelte a szarvas, és megemelte a fatörzset.

Ekkor a medve így szólt a farkashoz:

– Nos, farkas koma, bújj csak be egy kicsit a fatörzs alá, lássuk, beférsz-e?

– Aláférek, miért ne férnék alá! – mondta a farkas, és bekúszott a lucfenyő törzse alá.

Ekkor a medve újból a szarvashoz fordult.

– Te pedig engedd rá a törzset! Így ni!

A szarvas ráeresztette a farkas hátára a fatörzset, s a farkas ismét benne volt a csapdában.

Ha benne volt, benne is maradt. Ugyan ki segített volna még egyszer a bitangnak! (Észt népmese)

Illusztráció: Mocsár Gyula

Vót a világon egy kirá, akinek egyetlenegy fiacskája vót, oszt nagyon kényin-kedvin nevelték, mivelhogy egyetlen gyermek vót, mög kedves vót. El is felejtötték valami vitézségre tanítani.

Mikor a gyermek tizenkilenc éves lött, akkor mán fölérte az egyiket a másikává (Képessé vált a megértésre és megkülönböztetésre – a szerkesztő megjegyzése).

Asz mondja a gyermek az atyjának:

– Édósatyám! Szégyön, hogy mán tizenkilenc esztendő vagyok, és mégse tanítottak semmi vitézségre. Hanem mos mán, édósatyám, el fogok menni és tanulni fogok valami vitézséget.

A királ mög a felesége nem akarta elengenni a fiút, mivelhogy egyetlen vót. De oszt annyira könyörgött az apjának, hogy az apja ellátta sok kincessel, szép ruhával, útnak eresztötte. Aztán mögcsókolta az apját, anyját, oszt elindult.

Mén a fiú hetedhét ország ellen. Beért egy röngeteg nagy erdőbe. Az erdőbe haladt napról napra előre. Az erdő nagyon szépen szólt, mert a faágak nagyon szépen muzsikáltak.

Itt osztán ű bánatába se se tudta, mit csináljon, mert nem tanálkozott senkivel se. Leszakított egy faágat, hogy mögnézi: mér muzsikál olyan szépen?

Mikor a faágat leszakította, az erdőbe mögnémültek a fák. Ű is mögnémult oszt a mőnőssel. Nem tudott mőnni: egyik surnyótul (vadhajtástól – a szerkesztő megjegyzése) a másikhon mőnt.

Addig vancorgott az erdőbe, rátanát egy öreg ősz embőrrre. Odaköszön:

– Jó napot, adj' Isten, öregapám!

Aszongya az öreg embőrr:

– Hun jársz, hun kelsz? Mikor még itten a madár se járhat!

– Járok, kelők, öregapám, mert hajt a nyomorúság: egyetlen fia vótam az apámnak és az

Borbély Mihály

A pingált szobák

(Részlet)

anyámnak. Főneveitek tizenkilenc évig, és nem tanítottak semmi vitézségre. Hogy aztán főlembörködtem, így gondoltam el, hogy szégyön az egy királnak, hogy semmi vitézséget se tud. Asz mondtam az apámnak és anyámnak: mos mán elmőgyök, és addig mögyök, még valami vitézséget nem tanulok.

Asz mondja az öreg ősz embőrr:

– No, ha vitézséget akarsz tanulni, itten tanulhatsz. Mer ha azt tőszöd, amit mondok, vitéz lösző! Van itt három ló möglovagolni.

– No, öregapám, majd mögróbákozok velük.

Akkor az öreg ősz embőrr bemőnt az ű földgunyhőjába, és kihozott egy kis rézkantárt. Mikor ezt az öreg mögrázta, egy rézszőrrő paripa ott termőtt.

Asz mondja az öreg:

– No, fiam, ha erre ráülsz és mög merőd lovagolni, akkor látom, hogy belüled embőrr akar lönni!

Főlült a János – mert Jánosnak hiták – a rézszőrrő paripára. És mikor főlült, a rézszőrrő paripa rőtton förepült vele a levegőbe, és az erdőbe le-föl nyargalt vele, hogy tiszta vérbe-fagyba hozta vissza a rézszőrrő paripa.

Mikor visszaért, a kilencfejű sárkánnak az erdő szélin vót a palotája, úgy ódáiba rúgta a rézszőrrő paripa, hogy ed darab leszakadt belüle.

Aszongya neki a kilencfejű sárkán:

– Szép vitéz vagy, látom. De eredj innét, mer ha fölkelők, vége az életődnak!

Avval visszamőnt, leszállt a lőrrő. Akkor mondtá az öreg ősz embőrr:

– Látom, hogy vitéz akar belüled lönni.

Másnapra kelve az öreg ősz embőrr bemőnt az ű földgunyhőjába, és kihozott egy kis ezüskantárt. Mikor ezt mögrázta, ott termőtt egy kis ezüszőrrő paripa.

Az öreg ősz embőrr így felelt:

– No, ha, fiam, ezt möglovagolod, látom, hogy embőrr akarsz lönni!

Itt osztán ráült János az ezüszőrrő paripára. Az ezüszőrrő is ugyan förepült vele a levegőbe, és az erdőbe hurcolásztá úgy, hogy mán félhalva hozta vissza.

Az ezüszőrrő paripa is odavágtatott a kilencfejű sárkány palotájáhon, amelik a küsziklán állt, az is lerúgta egy ódalát.

Aszongya a kilencfejű sárkán:

– Eredj innét! Látom, szép, derék fiú vagy, de ha lemőgyök, rőtton vége az életődnak!

Avval osztán odamőnt az öreg ősz emberhőn, leszállt János a paripárral.

Asz mondja az öreg ősz embőrr:

– Látom, fiam, mos mán embőrr lösz belüled!

Harmadnapra kelve a dolog, az öreg ősz embőrr bemőnt az ű földgunyhőjába, és kihozott egy kis aranszínű kantárt. Mikor mögrázi, aranszőrrő paripa termőtt ott rőtton.

Aszongya neki az öreg ősz embőrr:

– No, fiam, no! Még há ezt möglovagolod, akkor bizonyosan embőrr lösz belüled!

Szeptember 30-án, vagyis **Benedek Elek** születésnapján ünnepeljük már több mint egy évtizede a magyar népmese napját. Elek apó, a nagy mesélő hatalmas érdemeket szerzett a népmese megismertetésében és elterjesztésében. A legtöbben az ő meséin keresztül ismerik ezeket a történeteket, amelyeket ő dolgozott át olyan formába, hogy valóban élvezhetőek legyenek a nagyközönség számára. A népmese eredeti, csupasza valójában úgy nézhetett ki, illetve pontosabbak vagyunk, ha azt mondjuk: úgy hangozhatott, mint a fenti részlet.

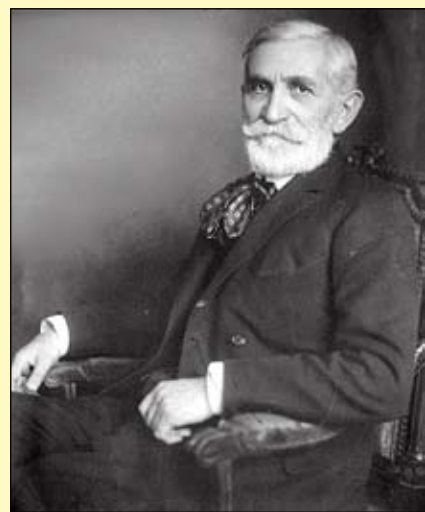
Borbély Mihály esete és meséi nagyon fontosak. A mesegyűjtő, aki 105 éve, 1913-ban találkozott **Egyházaskéren (Verbécen)** a mesemondóval, megérezte, hogy itt valamilyen egészen rendkívülivel találkozott. Borbély Mihály egy irástudatlan juhász volt, mégis rengeteg történet élt a fejében. De ami igazán kiemelte őt kora többi mesemondója közül, az előadásmódja, személyisége és tehetsége volt.

A lejegyzett mesék nagyban különböznek azoknak a stílusától, amelyeket Benedek Elek nevéhez társítunk. Egy régebbi nyelválapotot

Meseünnep

tükröznek. Akár egy időutazás, vagy megfejtésre váró feladvány. Éppen ezért nem várható el, hogy ezen mese mindenén betűjét elolvass, hiszen érdekessége, nem mindennapi volta már akkor egyértelmű lesz, ha néhány mondatdal (akárha sárkányokkal vívni) megküzdesz. Arról nem is beszélve, hogy egykor a meséknek nem kifejezetten a gyerekek voltak a közönsége. Valójában az egész közönségnek szóltak, számtalan funkcióval rendelkeztek. Az pedig, hogy a fenti mese leírásakor nem követték a helyesírás szabályait, azért történetelt meg, mivel itt elsősorban tudományos, néprajzi gyűjtése folyt egy akkoriban szinte még csak szájról szájra terjedő, a szóbeliségben létező műfajnak, a népmesének.

A Pingált szobák című mesegyűjteményében sárkányok, óriások, boszorkányok, Mátyás király, 3-as szám, tanmesék, szóval a teljes klasszikus mesei eszköztár felvonul. Mesemondóknak ingyencfalat, olvasni tudóknak is haladó feladat. Leendő mesegyűjtőknek pedig

remek példa. Utóbbiak jól teszik, ha körbekérdeznek a családban, hátha egy idősebb rokon még maga is el tud mondani fejből egy hasonló történetet.

Sok mesét kíván

Herédi Károly, egy rongyosra olvasott Benedek Elek-mesekönyv büszke tulajdonosa

Miért halt ki az összes többi emberi faj?

A Homo Sapiens, mint emberi faj – a mi fajunk – nem volt egyed-uralkodó a Földön.

Olyannyira nem, hogy a közeli múltban – már persze fejlődés-történeti mércével mérve az időt –, 24 ezer éve még itt sétálgatott a neandervölgyi ember is (Homo neanderthalensis) közöttünk. Sőt, 12 ezer éve még élt a Földön, az indonéz szigetvilágban egy másfajta ember is, a Flores-i ember (Homo floresiensis). A mellékelt képen látható a rekonstruált arcformája. A hobbit beceneven emlegetett emberféle maradványaira az indonéziai Flores szigetén találtak még 2003-ban. A legtöbb maradvány egy 30 év körüli, 1 méter magas nőtől származik. A legfiatalabb leletek 12 ezer évesek is lehetnek.

Más szóval az emberi fajnak számos képviselője volt, de a miénken kívül mindegyik kihalt. Aki megadja a választ a miértre, bizonyára Nobel-díjas lesz.

Ismét legviccesebb állatfotók

Idén sem marad el az évek óta töretlen sikernek örvendő **Comedy Wildlife Photography Awards**, vagyis a legviccesebb állatfotók versenye. A nemzetközi versenyt már a kezdetekben is kimagasló érdeklődés övezte, és népszerűsége azóta csak tovább nőtt. A negyedik alkalommal meghirdetett fotóversenyre idén is ezrével érkeztek a legjobb pillanatot megörökítő képek a természetrajongó fotósoktól.

A vicces fotópályázatnak komoly célja van, az állatvédelem fontosságára szeretnék felhívni a figyelmet. A legemlékezetesebb fotókból minden évben kiadnak egy könyvet, az eladásából származó bevétellel pedig az állatvédő szervezeteket támogatják.

Október – őszhó és magvető hava

Az év tizedik hónapja a szüret hava. Ekkor van a világűr hete, a pedagógusok világnapja, a látás napja, a tojás, a lelki egészség világnapja, az európai kultúra napja (október 12.), megemlékezünk az élelmezési világnapról (október 16.), majd jön a szegénység elleni küzdelem világnapja (október 17.), és a sor folytatódik a hónap végéig, amikor már a mindenszentek és a halottak napja közeledik.

Október 15-e **Szent Teréz napja**. Sokfelé szüretkezdő nap volt, például Baranyában vagy a Balaton szőlőtermő vidékein. Egerben Teréz-szedés az ekkori szüret neve. Bácskában, Bánátban asszonyi dologtöltő nap volt, nem moshattak, nem süthettek. A szüret a parasztgazdaságban nagyon fontos esemény. Általában a falubéli gazdák segítettek egymás szőlőjében a szüretelésnél, illetve bérmunkásokat is alkalmaztak. A házigazda a szüretelőket megvendégelte, annak befejeztével pedig szüreti bálokat is tartottak. Szokásban voltak bizonyos szüreti mulatságok is, természetesen a munkák utolsó napján az ún. végzések. Ilyen tréfás szokás volt az uraság megköltözése, a szüreti koszorú készítése (mint aratáskor az aratókoszorú), a gazda köszöntése tréfás versekkel, a legjobb szedők megajándékozása. A szüreti felvonulásokon gyakori az ún. baksus figura (Bacchus görög boristen nevéből), egy hordón ülő bábu, kezében poharat, lopótököt tartva.

Október 20-a Vendel napja. A legenda szerint Vendel ír királyfi volt, a VII. században élt. Rómába zárandokolt, majd egy gazdához szegődött pásztornak. Ezért a jószágartók, juhászok védőszentjükként tisztelték, elsősorban a Dunántúlon. Gyakran ábrázolták pásztorruhában, lábánál kutyával. Kultusza viszonylag újkéltű, a XVIII. század során alakult ki. E napon nem fogták be az állatokat, azaz vásárra sem vitték őket, nehogy Vendel elvigye az állatokat, azaz valamilyen fertőző betegség üsse fel a fejét a nyájban. A szent tiszteletére körmeneteket rendeztek, a pásztorok pedig ünnepet tartottak.

Polippal a szájában pofozkodott a fóka

Hihetetlen élményben volt része néhány új-zélandi kajakosnak, amikor a sziget déli részén, Kaikoura közelében evezett és felfigyelt egy polippal küzdő fókára. Az új akciókameráját próbálgató csapat tagjai a fóka közelébe merészkedtek, arra azonban nem számítottak, hogy a nagy birkózásban a polip csápjai épp egyikük arcán landolnak majd. A tengeri ragadozó kiemelkedett a vízből a polippal a szájában, és közben akkora pofont adott a kajakosnak, mintha csak azt fejezte volna ki, hogy nincsen túlságosan elragadtatva a felbukkasásuktól. Nagyszerű véletlen, hogy sikerült megörökíteniük a komikus jelenetet, különben senki nem hitte volna el nekik a történetet. (erdekesvilag.hu)

Csak csodával lehetett túlélni

Több tízmillió emberéletet követelt a fekete halál

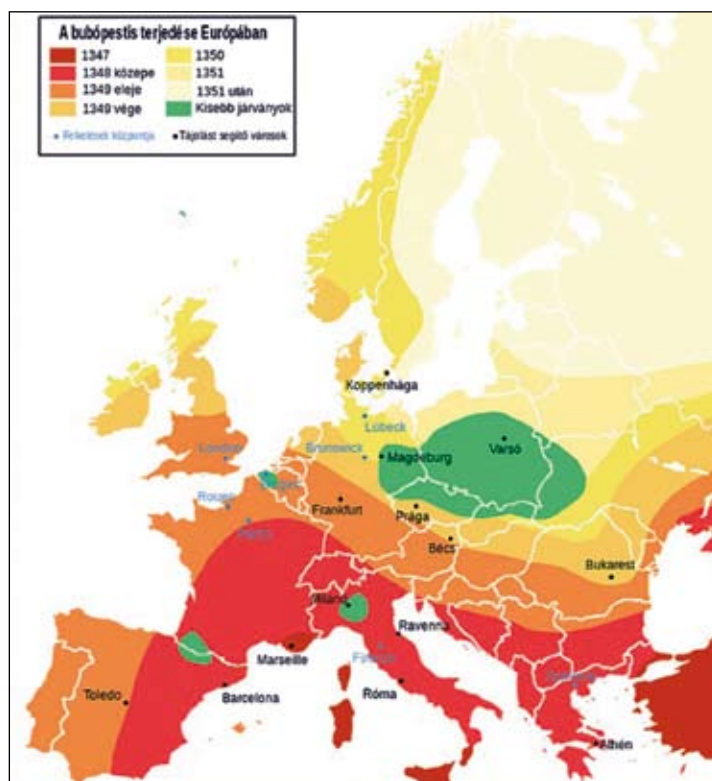
A történelem folyamán vissza-visszatérő pestisjárványok iszonyatos pusztítást végeztek: a kór három leggyakoribb formája közül egyet lehetett komoly orvosi segítség nélkül esetleg túlélni.

1347 őszen tizenkét genovai gálya érkezett a szicíliai kikötőbe, Messinába. A hajók hátborzongató rakományt szállítottak. A fedélzeten bűzlő tetemek heverték, és az a néhány ember, aki még életben maradt; fennhangon bűnbocsánatért fohászzkodott Istenhez. A hajókat rögvest kiutasították a kikötőből, de már túl késő volt. A gyilkos kór már egérutat nyert a part felé. A halálos járvány mögött egy láthatatlan bűnös rejtőzött: a pestisbaktérium. A gyilkos mikrobát a patkányok bundájában megbújó bolhák hordozták; így gyorsan átterjedt az emberekre. Ahol a patkányok megjelentek, oda behurcolták a betegséget is. Az európai kereskedelmi útvonalak mentén a fekete halál könyörtelenül terjedt észak felé. Januárra elérte Marseille-t, a lakosság 60%-a meghalt. Tavasszal felbukkant Firenzében, és kiirtotta a polgárok 75%-át. Végül lesújtott Párizsra. 1348-ban ért partot Angliában a betegség első halálos áldozata. A járvány gyorsan átterjedt Londonra is. A pestis hátborzongató tünetei hamarosan városszerte kiütözköztek a betegeken. A magas lázat követően a hóaljban, a nyakon és az ágyékon fájdalmas fekete duzzanatok, bubók jelentkeztek, a betegség is innen kapta a nevét: fekete halál. Ha a fertőzés elérte a tüdőt, a bubópestis tüdőpestissé alakult, ami már ebben a formában cseppfertőzéssel terjedhetett emberről emberre a légutakon át – írja a Múlt-kor történelmi szaklap. Az áldozatoknak semmi reményük nem volt; a halál elkerülhetetlenül lesújtott rájuk. A pandémia Magyarországon ugyancsak sok áldozatot követelt, és súlyosan megtizedelte az Anjou-uralkodó, I. (Nagy) Lajos olaszországi expedíciós hadseregét is, miután a magyar király 1348. január 24-én elfoglalta Nápolyt.

Középkori festmény a betegség pusztításáról

Angliában viszont a járvány tetőfokán kitaláltak egy módszert, amivel megkísérelték korlátozni a betegség terjedését: a **karantént**. Az embert 40 napra bezárták a családjával, és örökkel biztosították, hogy el ne menekülhessenek. Mindent lelakatoltak, és ha kellett, nővérekről gondoskodtak, akik ápolták a betegeket és kielégítették létszükségleteiket. Ez azt jelentette, hogy a betegek és az egészségesek néha rendkívüli bűzben, hosszú időre össze voltak zárva. Ez valóban felért egy halálos ítélettel. Miután negyven napig ki voltak téve a halálos pestisnek, senkiről sem feltételezték, hogy élve jön ki. Ám ez mégis megtörtént. **Justin Champion** pestis-történész a londoni levéltárban olyan nyomokra bukkant, melyek meggyőzték arról, hogy valóban voltak túlélők. Igaz, nagyon keveset tudunk arról, hányan éltek túl a középkori pestisjárványokat a fertőzöttek közül. A becslések nagyjából 15 és 30 százalék közé teszik azoknak az arányát, akik valódi orvosi segítség nélkül is túléltek a fertőzést. Ma már tudjuk például, hogy a betegségért felelőssé tehető **Yersinia pestisbaktériumnak** többféle

Az 1347-ben kitört pestisjárvány európai terjedését ábrázoló térkép (Wikimedia)

változata is fertőzött a középkorban, az egyes járványok terjedését pedig sok más mellett például az aktuális időjárás vagy a rágcsálópopuláció is befolyásolta.

A történelemben három különösen nagy pestishullám söpört végig a földkerekségen, összességében több százmillió ember halálát okozva. A „fekete halál” nagy hatással volt Európa történelmére; vallási, gazdasági, társadalmi változásokat indított el. Semmilyen más járványos betegség, mint például a középkorban ugyancsak gyakori kolera vagy himlő, nem okozott akkora társadalmi traumát, mint a rettegett pestis.

Az első nagy pestisjárvány Konstantinápolyban tört ki 540-ben, **Justinianus császár** uralkodása idején, amikor a gyilkos kór alig egy hónap leforgása alatt a lakosság kétharmadát elpusztította. Ez a nagy járvány is hozzájárult a virágzó Bizánci Birodalom végleges meggyengüléséhez. A történészek szerint a fekete halál a Nyugat-Római Birodalom bukásában is szerepet játszott. A második a feljebb már leírt járvány az 1300-as évekből, a harmadik, utolsó nagy pestishullám pedig a 19–20. században szedte áldozatait főleg Afrikában és Ázsiában, több millió halottat hagyva maga után.

Magyarországon 1713-ban volt utoljára országos pestisjárvány.

Még ma is felütheti fejét a pestis?

Sokan azt gondolják, hogy a pestis kizárólag a középkor betegsége volt, pedig napjainkban is több olyan terület létezik a földkerekségen, ahol rendszeresen felüti fejét a pusztító kór. A 19. századot követően a pestis Európából eltűnt ugyan, a világ más részein azonban a mai napig újra és újra felüti a fejét. Az Egészségügyi Világszervezet szerint 2013-ban mintegy 800 esetet jelentettek világszerte, ezek közül 126 volt halálos kimenetelű.

A siker szárnyán

Az alábbiakban három olyan énekesnőről szólunk, aki világhírnévre tett szert. Mindhárman a második lemezükön dolgoznak, és kötődnek a volt Jugoszláviához.

Remények és elvárások

Bebe Rexha 1989. augusztus 30-án született Brooklynban. A szülei albán származásúak, apja a volt Jugoszláviában, Macedóniában született, közel az albán határhoz, de még fiatalon Amerikába vándorolt. Itt ismerkedett meg leendő feleségével, akit a származása szintén Macedóniához köt. Bebe Rexha nagy reményekkel és elvárásokkal, nemrég kezdte meg a zenei pályáját. 2010-ben összebarátkozott Pete Wentzel, a Fall Out Boy basszusgitárosával, és megkezdték az együttműködést Pete zenei projektjén, a Black Cards nevű együttesben. Ez azonban elég rövid életű volt, 2012-ban Bebe Rexha kilépett, hogy a szólókarrierjére összpontosítson. Ezek után az énekesnő egyre több dalt készített és hírességekkel is együttműködött, a debütáló albuma pedig idén jelent meg Expectations címmel. Az album jó fogadtatásra lelt, így minden bizonnyal Bebe Rexha máris a következő lemezén gondolkodik.

Első számú kedvence az édesapja

Dua Lipa Londonban született 1995. augusztus 22-én, a szülei azonban koszovói albán származásúak, és 2008-ban a szüleivel Koszovóba költözött. Első számú kedvence mindig is az édesapja, Dukagjin Lipa albán rockzenész volt, de nagyon szerette Pinket, Christina Aguilérát és Nelly Furtadót is, nemcsak hallgatni, hanem énekelni is. A feldolgozásokat videómegosztókra tölthette fel, és néhány év múlva visszaköltözött Londonba azzal a szándékkal, hogy énekes legyen. Első albuma Dua Lipa címmel tavaly júniusban jelent meg. Érdekes, hogy az a dal, amely hozzásegítette a világhírnévhez, a Be the One, az egyetlen, amelyet nem ő írt, de az ő szerzeményei is sikeresek lettek. Több hírességgel is együttműködött, például Miguellel, MNEK-kel, valamint Chris Martinnal, a Coldplay frontemberével. Az együttműködések ezután is folytatódtak, Whethan DJ-vel a High című dalt készítették, amely A szabadság ötven árnyalata egyik betétdala lett. Dolgozott Calvin Harris skót DJ-vel a One Kiss című dal kapcsán, korábbi slágerét, a MNEK-kel létrehozott IDGAF-ot pedig más hangszerelésben, francia változatban is kiadta. Nemrég a Diplo és Mark Ronson alkotta Silk City-vel működött együtt, meg is jelent közös daluk, az Electricity,

amelyhez egy klip is társult. A híres k-pop lánycsapattal, a Blackpink-kel is társult, ennek hallható eredménye, a Kiss and Make Up a napokban várható, akárcsak a Dua Lipa lemez bővített verziója. Az énekesnő azt is megerősítette, hogy készül a második lemeze, amelyet vélhetően jövőre ad ki, az album dalait pedig Prince és az Outkast ihlették.

Új lemez novemberben

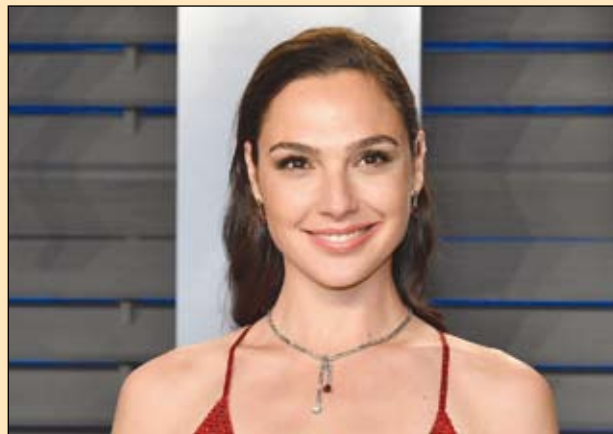
Rita Ora 1990. november 26-án Pristinában született, a volt Jugoszláviában, ő is albán származású. Néhány hónapos volt csupán, amikor a szüleivel a háborús helyzet miatt az Egyesült Királyságba költözött. Londonban nőtt fel, és már korán elkezdett énekelni. 2007-ben elérte azt, hogy Craig David Awkward című dalában háttérénekes legyen, ez pedig olyan jól sikerült, hogy a következő évben a Where's Your Love című dalában is énekelt. Rita Ora jó híre szárnyra kelt, és Jay-Z felkarolta. A debütáló albuma 2012-ben Ora címen jelent meg. Azóta viszont nem adott ki új lemezt, ennek oka egyebek közt az is, hogy szerepet kapott A szürke ötven árnyalata trilógiában. A készülő második lemezének beharangozó dalait tavaly kezdte el megjelentetni. Először a Your Songot, amelynek egyik szerzője Ed Sheeran, utána az Anywhere-t, idén tavasszal a Girlst, amelyben Cardi B, Bebe Rexha és Charli XCX működnek közre, nemrég pedig a Let You Love Me című dalt is. Második albuma Phoenix címmel novemberben jelenik meg.

Jövőre a Szigeten

Máris megvan, ki lesz a jövő évi Sziget fesztivál egyik nagy sztár-fellépője. A hírekből arról lehetett értesülni, hogy Ed Sheeran elfogadta a Sziget meghívását, így a rajongók számíthatnak rá, hogy jövő év augusztusában élőben is láthatják a színpadon. A Sziget szervezőinek elmondása szerint több mint egy éve tárgyalnak Sheeran ügynökségével, az pedig külön öröm és megtisztelés, hogy első magyarországi koncertjét épp a Szigeten adja majd, hiszen Ed Sheeran generációjának egyik legjobb dalszerzője és a világ egyik legnépszerűbb popsztárja, aki ráadásul nagy figyelmet fordít a környezetvédelemre is. A szervezők arról is szóltak, hogy a Sziget történetében ilyen korán még nem hozták nyilvánosságra a sztárfellépő kilétét.

Krimiben láthatjuk majd

Gal Gadot a 2016-os Batman Superman ellen: Az igazság hajnala című alkotásban formálhatta meg először Diana Prince, vagyis Wonder Woman karakterét; első saját filmje tavaly hatalmas sikert aratott. Gadot jövőre újra visszatér a Wonder Woman 1984-ben, de hamarosan Dwayne Johnson oldalán is láthatjuk a színész következő akció-thrillerében, a Red Notice-ban. A színésznő minden bizonnyal ezt követően sem fog tétlenkedni. Úgy tudni, hogy Kenneth Branagh, aki Agatha Christie regénye nyomán a Gyilkosság az Orient expresszen című filmet rendezte, az író újabb regényét, a Halál a Niluson címűt készül megfilmesíteni, az egyik főszerepre pedig Gal Gadot számíthat. Ha az együttműködésre sor kerül, akkor Gadot karakterét a legendás detektív, Hercule Poirot oldalán láthatjuk majd a jövő év végén.

Az első szólóturné

A Linkin Park alapítója és egyik frontembere, Mike Shinoda Post Traumatic címmel júniusban jelentette meg első szólóalbumát. Ehhez kapcsolódóan már májustól promóciós fellépéseket tartott az USA-ban, augusztusban elindult ázsiai körútjára, ezt követően pedig Európában koncertezett. Szeptemberben Bécsben is fellépett. A turné sok mindenben újdonság volt Mike számára, ez volt az első szólókörútja, és nem voltak mellette a Linkin Park tagjai. Érdekes az is, hogy némelyik turnékoncertet nem este, hanem napközben tartotta, és nemcsak bent lépett fel, hanem a szabadban is. A Post Traumatic – érthető módon – barátja és zenésztársa, Chester Bennington elvesztéséről és halálának a feldolgozásáról szól.

Visszatérhet Szellem

A Trónok harca rajongói már tükön ülve várják a nyolcadik, záró-évadot. Az újabb filmes hírek szerint az utolsó évadba egy rég látott karakter térhet majd vissza, a négy lábú Szellem, azaz Ghost, a rémkutyta, aki utoljára a hatodik évadban szerepelt. Az utolsó megjelenése akkor volt, amikor Jon Snow elhagyta a Fekete Várat. Joe Bauer, aki a sorozat vizuális effektjeiért felelős, egy interjúban azt ígérte, hogy bőven láthatjuk majd Jon rémfarkasát. Arról is szólt, hogy már többször megjelent volna korábban is, de végül egyes részeket kivágtak, más részeket pedig nem sikerült leforgatni. Állítása szerint azért sem szerepeltek a farkasok több részben, mert nagyon körülményes volt a digitális munka, egy idő után valódi farkasokkal forgattak, ám ez is nagyon nehézkesen ment.

Jelige: „Betty”

Kedves Bizi! Gondom van a barátnómmel! Pontosabban a legnagyobb gondom a barátnóm! Rühellem, hogy állandóan késik. Lényegtelen, hogy hol és mikorra beszéltük meg a találkát, sose jön meg időben. Volt már, hogy egy órát is vártam rá! Mindig megígéri, hogy pontos lesz, de azután elkésik, és még bocsánatot se kér. Legutóbb moziba mentünk, és mivel több mint fél órát késett, a filmet a közepétől láttam. Biztos, hogy ha nem vettem volna meg a jegyeket, rögtön hazamentem volna. Nagyon rosszul éreztem magam a mozi előtt várakozva! Mit tehetek, hogy leszokjon a késésről? Segíts!

Válasz:

Azt hiszem, elsősorban arról kell lemondanod, hogy te legyél az, aki megneveled majd, és leszoktatod a késésről. Ez nem a te dolgod, mint barátnőnek. De tudnod kell, hogy a barátnőd nem azért késik folyamatosan, mert téged akar idegesíteni. Az, hogy miért is ilyen, neki magának kellene átgondolnia, mert neki lesz gondja az életben ezzel a nagyon rossz szokással, és egyben jellembeli tulajdonsággal is. Te azt teheted, hogy kerek perc megmondod neki, hogy nem fogsz a jövőben várni rá, ha késik, és be is tartod, amit mondtál. Mond meg neki, hogy azzal, hogy késik, amikor találkoznótok kell, azt mutatja, hogy nem tisztel téged, nem tiszteli az idődet és az igényeidet. Hogy nem vagy számára fontos. Emellett még egy-két trükköt is megpróbálhatsz. Pl. beszéld meg vele a találkát 7-re, te pedig menj 7,15-re. Azt is megteheted, hogy ha nem jön negyed órán belül, akkor nem vársz tovább. A várakozás helyett inkább más, számodra kellemes dologgal töltsd az időt, például olvashatsz, zenét hallgathatsz, ismerkedhetsz másokkal, barátnőkkel és barátokkal. Ha a barátnőd észreveszi, hogy nem ő az egyedüli és a legfontosabb a számodra, akire képes vagy órákig állni és várni, s ha fontos neki a barátságotok, megváltoztatja ezt a rossz szokását. Ha pedig nem sikerül semmi sem a barátnőd késésével kapcsolatosan, nem is érdemli meg, hogy a barátnője legyél. Biztos, hogy akad még a környezetben egy-két lány, akivel jól érzed magad, és akivel kapcsolatban nincsenek ilyen jellegű gondjaid.

Jelige: „Batman”

Kedves Bizalmas sorok”

Már két éve rendszeresen olvasom a Jó Pajtást és a Bizalmas sorokat is. Sokat gondolkodtam azon, hogy megírom-e én is a gondomat, és végül mégis úgy döntöttem, hogy igen. Én egy hatodikos fiú vagyok, és nagyon szegénylős. Tetszik egy lány, de valahogy nem tudom összegyűjteni a bátorságomat, hogy megszólítsam. Volt már, hogy ott voltam a közelében és rávettem magamat, hogy köszönök neki, Már nyitom a számat a köszönésre, amikor az jut eszembe, hogy mi lesz akkor, ha elutasít vagy kinevet. Adjál tanácsot, mit tegyek?! Nem bírom sokáig így! Segíts!

Válasz :

Kedves „Batman”!

Ha hiszed, ha nem, jó úton haladsz a szegénylősséged leküzdésében. Igaz, még hosszú út vár rád, de haladsz. Miért gondolom, hogy jó úton vagy? Azért, mert összeszedted a bátorságodat és jelentkeztél nekünk, kinyíltál, és emellett még meg is fogalmaztad azt, ami gondot okoz számodra. És ez már nagyon is sokat jelent! Kevés ilyen fiú van! Nem tudom, hogy megvizgalsz-e a tény, hogy vannak lányok is, akik pontosan így érzik magukat mint te, és ők is a szegénylősebbek közé tartoznak. Az is fontos tény, hogy szerintem nincs olyan ember, aki nem

fél attól, hogy azok az emberek, akik sokat jelentenek a számukra, elutasítják vagy kinevetik. Ez teljesen normális dolog, és jó, hogy tudatában vagy annak, hogy ez az érzelem megjelent nálad. Most csak azon kell dolgoznod, hogy a félelmen felülkerekedjél, és győzzön az a vágy, hogy megismerkedjél a szimpátiáddal. Hogy leküzdjed a szegénylősségedet és a félelmedet, használd ki a baráti társaság jótékony védőpalástját, és akkor, és olyan helyen közelíts hozzá, pl. baráti társaságban, ahol teljesen normális, hogy szóba álltok egymással, ahol /ha igazából nem ismeritek egymást/ valaki bemutatthat. Lehet ez a nagyszünet, valamilyen iskolai ünnepség, sportesemény, közös barát, barátnő születésnapja, iskolai buli stb. Mindenesetre, valakivel át kell törnöd az önmagad köré húzott varázsgyűrűt és vállalni a kockázatot. És ne feledd, aki mer, az nyer! Vagy jutalmat, vagy tapasztalatot!

Jelige: „Szerlem”

Kedves Bizi!

Nyolcadikos, boldogtalanul szerelmes lány vagyok! Úgy érzem, igencsak belebonyolódtam, és összekuszálódott az életem. Legelőször, az egyik osztálytársamba voltam szerelmes, de kiszermesedtem belőle, és beleszerelmesedtem a legjobb barátjába. Most az osztálytársam, akit már nem szeretek, félrehívott a nagyszünetben és azt mondta, hogy járni akar velem, mert úgy gondolja, hogy én még mindig szerelmes vagyok belé. Mivel az osztálytársam járni akar velem, ezért a barátja, aki már félig belém volt esve, visszavonult, már nem is foglalkozik velem. Megpróbáltam tisztázni a helyzetet, megmondtam neki, hogy nekem a barátja tetszik és hogy mennyire szeretem. Ő csak mosolygott. Nem tudom, mi van vele! A másik fiúba nagyon szerelmes vagyok, de félek, hogy az osztálytársam miatt már minden veszve van! Kérlek, mondd, mit tehetnék!

Válasz:

Hát, nagyon is jól megállapítottad, hogy összekuszálódott a szerelmi életed! Tényleg belebonyolódtatok a dologba, mint légy a pókhálóba! Jó lenne, ha nem sietnéd el a dolgokat, mert nem biztos, hogy ez a szerelem az, amire te vágyasz. Gondolj arra, hogy a barát milyen gyorsan visszavonulót fűjt! Ha olyan könnyen lemondott rólad, akkor ez azt jelenti, hogy nem jelentetél számára olyan sokat, mint ahogyan te gondoltad. De az is lehetséges, hogy a barát számára az osztálytársad barátsága sokkal-sokkal fontosabb, többet jelent bárminél. Vagy éppen nem kedveli a bonyodalmakat. Mivel nem ismerlek benneteket, ezért nem tudok konkrétabb dolgot mondani. Mindenesetre jó, hogy megpróbáltad tisztázni az osztálytársaddal a dolgokat, és elmondtad neki, hogy mit érzel. De a baráttal is le kellene tisztáznod a helyzetet, és tudtára adni, hogy te szabad vagy, nem jársz senkivel, és félreértés történt hármatok között. Hátha ezek után újra feléd fordul az érdeklődése, és akkor nyert ügyed van! Ha mégsem történik meg az, amit szeretnél, ne búsulj sokáig, mert tisztázódott, hogy ez a fiú nem táplál olyan érzelmeket irántad, mint amit te reméltél, amit te szeretnél, és ezért ő nem az igazi. Semmi esetre sem szabad erőltetned a dolgokat, nehogy magad ellen fordítsd mind a két fiút. És ne feledd, hogy előtted az élet, és még nagyon sok fiú iránt érdeklődsz majd, és sok fiú fog érdeklődni irántad. Csak meg kell látnod őket.

**Kérdéseitekre Bori Mária pszichológus válaszol
e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com**

Mekkorára nővök?

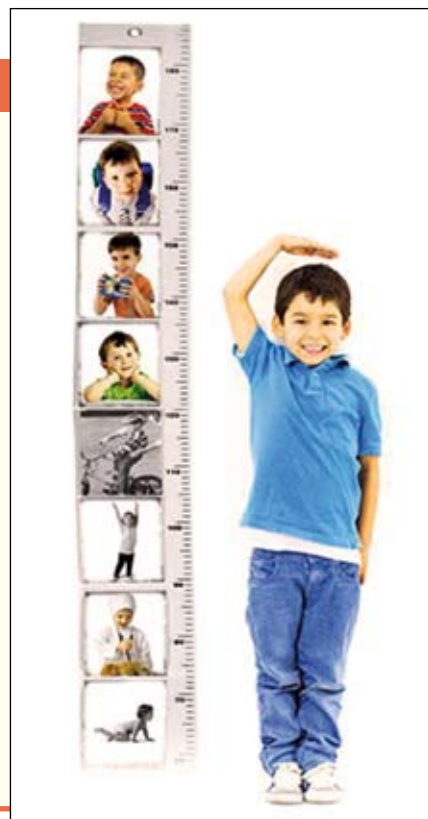
A legtöbbet és leggyorsabban baba korodban nőttél és erősödtél. Az életed első évében több mint 40 cm-t nősz, azután pedig évente 10-20 cm-t.

A babakor utáni másik gyors növési szakasz kamaszkorban következik, amikor sok változás történik a fiúkkal és a lányokkal egyaránt, ekkor már kezdenek hasonlítani a felnőttekhez. A pubertáskor kezdete egyénenként változó. Általában a lányoknál 8 és 13 éves kor között, a fiúknál 9 és 14 éves kor között kezdődik.

A kamaszkor alatt rövidesen el fogod érni a végleges magasságodat is, vannak azonban olyanok, akik akár 20 éves korukig is nőhetnek.

Biztosan szeretnéd tudni, hogy milyen magas leszel felnőtt korodban, és hogy leszel-e akkora, mint az anyukád vagy az apukád. Sajnos nincs módszer arra hogy ezt kiderítsük, de nagy a valószínűsége annak, hogy nagyjából akkora leszel, mint ők. De mi van akkor, ha anyukád alacsony, apukád pedig magas? Ilyen esetben valahol a két magasság között leszel. S amelyik szülődtől több gént örököltél, arra fogsz inkább hasonlítani. Ha vannak testvéreid, akkor tudod, hogy ez igaz, mert a testvéreid is ugyanazzal a gén-összetétellel rendelkeznek, mint te, de mégsem ugyanolyanok. Még olyan is előfordulhat, hogy egy egypetéjű ikerpár sem egyforma magas.

Ami igazán rosszul eshet, az az, ha valaki csúfol téged, amiért túl alacsony vagy túl magas vagy. Ez esetben szólj egy tanárodnak vagy a szüleidnek, hogy ilyen problémák gyötörnek.

TESZT

Hogyan érzed magad társaságban?

Töltsd ki a tesztet, és kiderül

1. Akkor tudom a legjobban elengedni magam...

- a) ...amikor ismerős helyeken mozogok. (3 pont)
- b) ...ha senki nem lát. (5 pont)
- c) ...bármikor. (0 pont)

2. Amikor bulizom...

- a) ...többször is eszembe jut, mit gondolhatnak rólam a többiek. (3 pont)
- b) ...elbújok a hely legnyugisabb zugába. (5 pont)
- c) ...könnyen feloldódom. (0 pont)

3. A gondolat, hogy mások kinevethetnek vagy megnézhetnek...

- a) ...úgy érzem, megőrjít. (5 pont)
- b) ...szinte sosem jut eszembe. (0 pont)
- c) ...főleg szereplés közben feszélyez. (3 pont)

4. A legnagyobb erősségem...

- a) ...az önállóságom. (0 pont)
- b) ...a lelkiismeretességem. (3 pont)
- c) ...hogy mindig minden lehetőségre felkészülök. (5 pont)

5. Mások előtt felszólalni az órán...

- a) ...borzalmas és kétségbeejtő. (5 pont)
- b) ...zavaró. (3 pont)
- c) ...természetes. (0 pont)

6. Attól félek legjobban, hogy...

- a) ...rosszra fordulnak a dolgok körülöttem. (3 pont)
- b) ...nem úgy sikerülnek a terveim, ahogy elképzeltem őket. (0 pont)
- c) ...mások kinevethetnek. (5 pont)

7. Amikor a barátaimmal találkozom...

- a) ...jobban szeretek csendben figyelni. (5 pont)
- b) ...szeretek a középpontban lenni. (0 pont)
- c) ...jól érzem magam velük. (3 pont)

8. Mások szerint ilyen vagyok:

- a) félnék és távolságtartó. (5 pont)
- b) energikus. (0 pont)
- c) kedves. (3 pont)

9. Zsúfolt helyeken...

- a) ...nem érzem jól magam. (5 pont)
- b) ...is könnyedén mozogok. (0 pont)
- c) ...előfordul, hogy feszengek. (3 pont)

10. Ha kerülöm mások társaságát...

- a) ...azzal legalább elkerülöm a támogatást. (5 pont)
- b) ...magányossá válhatok. (3 pont)
- c) ...kimaradok minden jó buliból. (0 pont)

Értékelés

40-50 pont:

A tudat, hogy mások figyelhetnek minket, sokunkat zavarba ejt. Az azonban, hogy nemcsak a suliban, de a zsúfolt bevásárlóközpontokban vagy az utcán is kétségbeesett gondolatok gyötörnek, már komolyabb problémát sejtet. Ugyanis nemcsak amiatt aggódsz, hogy mások megnézhetnek, de gyakran gyötör a gondolat, hogy kinevethetnek, megszólhatnak, cikizhetnek téged. Emiatt egyre jobban bezárkózol: nem mész sehová, ha mégis, akkor pedig mihamarabb lelépsz a buliból, vagy csendben gubbasztasz egy sarokban. Ez persze másoknak is feltűnik: eleinte félneknek tartanak, aztán szép

lassan eltávolodnak tőled. Ne hagyj, hogy a félelmeid elhatalmasodjanak rajtad! Ha kell, kérj segítséget!

20-39 pont:

A nap nagy részében könnyen boldogulsz, jól mozogsz társaságban, kedvesen elcseverészel bárkivel, elsősorban a közeli barátaiddal, osztálytársaiddal. Persze veled is megesik, hogy eszedbe jut, mit gondolhatnak rólad mások, vajon tetszik-e nekik a ruha, amit hordasz, vagy az új frizurád. Amikor szerepelned kell, ezek a félelmek elhatalmasodhatnak rajtad. Bár néha úgy érzed, képtelen vagy elviselni ezt a fajta nyomást, igyekszel ezekben a percekben sem meghátrálni. Pontosán tudod, hogy kényelmesebb lenne megfutamodni és magányba burkolózni, ugyanakkor azzal is tisztában vagy, hogy ezzel a lépéssel elszigetelnéd magad a barátaidtól és a társas élettől. Próbáld megőrizni ezt a kitalást!

0-19 pont:

A barátaid, de még az újdonsült ismerőseid is laza, vidám, energikus személynek ismernek. Nyitott vagy, könnyen ismerkedsz, mindig mindenkihez van egy jó szavad, és az idegen társaságban is könnyen feloldódsz. Szeretsz szerepelni, és ha ilyenkor eszedbe is jut, mit gondolhatnak rólad mások, hamar túllépsz ezen a problémán. Sok barátod van, akiknek a társaságában lazán mozoghatsz. Persze azért nem árt mindig résen lenni: a túlzott magabiztosság nehogy odáig vezessen, hogy egocentrikussá válj, és egyáltalán nem figyelj oda majd arra, hogyan viselkedsz, és ez hogyan hat másokra.

Gyakran elpirulsz?

Sok felnőttet, de még több kamaszt kínozik az állandó elpirulás. Mi ennek az egyesek számára oly kellemetlen jelenségnek az oka, és hogyan lehet kivédeni? Arcunk rengeteg árnyalatban képes pompázni, többet árulva el így jelenlegi hangulatunkról, mint ahogy mi azt szeretnénk. Egyeseknek csak egy aprócska rózsaszín pír jelenik meg az arcán, amittől csak még bájosabb a megjelenésük, míg mások pofija égővörös színben pompázik minden, még kevésbé kellemetlen szituációban is.

Miért pirulunk el?

Az elpirulásért nem más okolható, mint az arc érhálózata. Izgalom vagy erő kifejtés hatására az agy olyan hormonokat kezd el termelni, melyek eredményeképpen a bőrben futó erek kitágulnak, a vérkeringés pedig felélénkül. Ez az egész jelenség azért van, hogy a test szabályozni tudja a hőmérsékletét. A számodra kínos és kellemetlen helyzetben a testedben keletkező feszültség így mutatkozik meg. A szervezeted ekkor nem menekülésre vagy harcra készül, hanem az agyad vérellátásnak növelésével a kiutat próbálja keresni a kínos szituációból.

Miért rossz?

Az elpirulás édes lehet, de csak bizonyos szituációban. Ha éppen a suliban számon kérnek valamit, akkor azzal, hogy arcod vérvörössé vált, tulajdonképpen teljes mértékben kiül rád a bizonytalanság érzete. A kellemetlen szituáció miatt pedig sokszor olyan helyzetben is úgy tűnik, hogy érintett vagy a dologban, amikor semmi közöd nincs hozzá.

Mit tehetsz?

– Először is kerüld el az ördögi kört: ne aggódj amiatt, hogy el fogsz pirulni, mert ezzel csak egyre jobban koncentrálsz a dologra, ami miatt hamarosan garantáltan elpirulsz.

– Ne kezeld úgy az elpirulást, mint egy katasztrófát! Most már tudod, hogy ez egy természetes reakció, ami mindenkiben végbemegy, csak egyesek már megtanulták kezelni.

– Legfontosabb dolog az egöd karbantartása. Ha kellő önbizalommal rendelkezel, nem mondhat neked senki olyat, nem hozhat senki olyan helyzetbe, hogy zavarba jöjj.

– Mielőtt „színpadra” kerülsz, szemrevételezd magad: Jól nézel ki? Rendben van a meg-

jelenésed? Ez már plusz önbizalmat adhat a későbbiekben.

– Legyél felkészült! Bár ez is az önbizalomra vezethető vissza, de jó ha tudod: ha készen állsz az adott helyzetre (mondjuk megtanulod a tananyagot), akkor sokkal nehezebben fognak zavarba hozni, tehát nem is fogsz elpirulni.

Kicsit unod már a szobád? Szeretnéd néhány aprósággal feldobni? Lássuk, melyek azok a hasznos kiegészítők, melyekkel biztos sikered lehet!

Faliújság

Ez a kis apróság nemcsak azért hasznos, mert az összes fontos dolgot fel tudod tüntetni rajta. Kedvenc fotóidnak, kedves emlékeidnek, órarendednek, naptárodnak is helyet szoríthatsz rajta. Ráadásul kedved szerint változtathatod, a szobád aktuális hangulatához igazíthatod az összeállítást.

Díszpárnák

A színben egymással és a szobáddal harmonizáló díszpárnák segítségével egyszerűen nem foghatsz mellé. Pihenésre csábítanak, és összhangot teremtenek az ágyadon, főleg akkor, ha arra is ügyelsz, hogy az ágytakaróhoz is passzoljanak.

Irattartók

Mindenkinek vannak papírjai, újságjai, melyeket irattartó nélkül csak rumlisan tud el-

Turbózd fel a szobád!

Ne feledd!

Nem kell telepakolnod a szobád minden aprósággal, ami éppen megtetszik. Ez a zsúfoltság érzetét kelti, ráadásul nagyon nehéz rendet tartani olyan helyen, ahol minden négyzetcentiméteren egy kütyü várja azt, hogy leporold. A kevesebb bizony több, különösen akkor, ha arra is ügyelsz, hogy kiegészítőid egymással harmonizáljanak. Ha erre a két dologra odafigyelsz, olyan szobát varázsolhatsz magadnak, melyre mindenki irigy lehet.

helyezni. Ahelyett azonban, hogy beszereznél néhány mappát, és elrejténed őket a fiókok mélyére, tedd őket jól látható helyre! Így mindig kéznél lesz, amire éppen szükség van, ráadásul az irattartók nagyon jól mutatnak egymás mellett. Itt is ügyelj a színek kombinációjára!

Tárolódoboz

Sok az apró kütyü, amiktől nem akarsz megválni, de szeretnéd őket praktikusán és mutatósan elhelyezni? Akkor a tárolódobozokat neked találták ki. Szerezz be olyat, amely átlátszó, de színes a teteje! Így nemcsak azt fogod látni, hogy mit raktál bele, hanem a színét még a szobádhoz is passzítani tudod.

Poszterek helyett képek

A poszterek korszaka már lejárt, ideje, hogy te is képekkel dobd fel a szobád. Persze nem kell megválnod kedvenceidtól, de a falra ragasztós módszer helyett inkább foglald egy szép keretbe rajongásod tárgyát, és úgy tedd ki a falra!

Szélcsengő

Számtalan formában beszerezheted, a klasszikus bambusztól a porcelán változaton át egészen a színes delfinekig. Biztosan találsz olyant, amely illik a szobádhoz. Akaszd az ajtó vagy az ablakod fölé! Dísznek sem utolsó, de amikor a huzat meglebbenti, igazán kellemes hangja van.

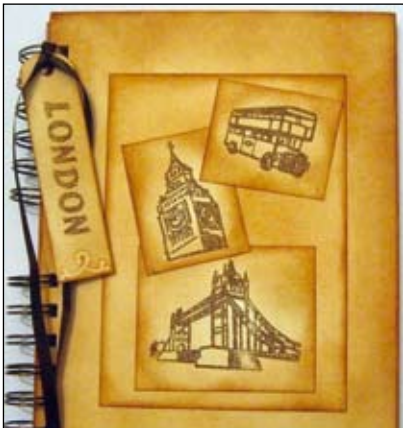

TUDSZ-E AJÁNDÉKOZNI?

Egy igazán személyes meglepetés

Sokat gondolkoztál egy igazán személyes, mégis olcsón elkészíthető ajándékon? Akkor az alábbi ötlet talán számodra is hasznos lehet.

Emléknapló

Az emléknapló tulajdonképpen egy általad elkészített könyvecske, melyben a szeretteid egyikével átélte közös élményeket, tapasztalatokat fogalmazod meg. Ha úgy döntesz, hogy a könyvet is magad állítod össze, akkor feltétlenül érdemes rajzlappal és kartonpapírral

dolgoznod, hogy a végeredmény ne csak szép és személyes, hanem tartós is legyen. Persze papírboltban is beszerezheted az alapot, hiszen a lényeg úgyis az lesz, amivel megtöltöd a sorokat. Arra azért figyelj, hogy olyant válassz, ami nem túl vastag, mert különben nem tudod majd megtölteni!

Amiről írhatasz

Következő lépésként meg kell tervezned, mi az, amit össze szeretnél foglalni a meglepetésedben. Több irányban is elindulhatsz: szólhatsz az ajándékosod a megismerkedésekről, az első benyomásokról és természetesen a kapcsolatok alakulásáról. A legjobb persze, ha mindezek mellett közös élményekkel tüzdeled tele az ajándékot. Fejezetek helyett választhatod azt a formát is, hogy felteszel egy kérdést vagy egy folytatandó mondatot, majd megválaszolod. Érdemes pozitív emlékeket, tulajdonságokat kiemelned a készítés során.

Lássunk néhány példát!

Amikor először meglátalak, azt gondoltam rólad hogy... A legjobban akkor éreztem magam veled, amikor... Azt szeretem

benne a legjobban, hogy... A legviccesebb sztorink szerintem az volt, amikor... Neked köszönhetem, hogy... Tudtam, hogy számíthatok rád, mert... Kézzel írd! Az sokkal személyesebb.

Ötletek

- Bátran írhatasz a szöveghez, illetve a képekhez kapcsolódó idézeteket, valamint színes, általad/általátok készített rajzokkal is feldobhatod az oldalakat.

- Érdekes eredményt érthatsz el, ha az oldalakhoz másfajta lapokat, levélpapírokat használasz fel, váltogatod a színeket, méreteket.

- Mindenképpen érdemes néhány fényképet is felhasználni, hiszen így sokkal látványosabb és személyesebb lehet az ajándék. A legjobb, ha együtt szerepeltek rajta, és kapcsolódik az adott oldalon megírt szöveghez.

- Azzal, aki olyan fontos számodra, hogy egy ilyen ajándékkal leped meg, biztos sok közös emléked van, melynek idővel nyoma is marad. Az emléknapló készítése során bátran felhasználhatod a közös mozi- és belépőjegyeket, blokkokat, rövid levelezéseket, az együtt talált négylevelű lóheréket stb.

Egy szó, mint száz: a bögréd árulkodik a személyiségedről, mert jelentése van annak, hogy milyen minta van rajta és milyen színű.

Vegyük sorra, milyen bögrékről is beszélhetünk.

Csikos bögrék: Gazdájuk kiváló humorérzéssel rendelkezik. Hangulatingadozásra igencsak hajlamos az ilyen bögre tulajja, és a körülötte lévő, mit sem sejtő emberek nem tudják, hogy most jó- vagy rosszkedv lesz-e úrrá rajta.

Fémbögre: Nem kelt nagy feltűnést, viszont előnye, hogy jobban tartja a hőt, mint porcelán testvérei. A fém a keménység képviselője, így gazdája nem ismer akadályt, és a cél érdekében megtesz bármit. Életében nincs helye a véletlennek.

Bögremustra

Állatmintás csészék: Tulajdonosuk - nem túl meglepő - szereti az állatokat, ezáltal melegsívű ember. Egy érzéki én bújjik meg a bögre mögött, aki felelősségtudó, szerencsés, és igaz barátja mindenkinek.

A „pötyös az igazi”: Szeretik a rendet, fegyelmезettek, tisztelettudóak és talán egy kissé zárkózottak. Nem ők állnak a figyelem középpontjában, viszont mellettük áll a szerencse, habár ők az ellenkezőjét hiszik magukról.

Egyszerű bögre: Nem szeretik túlbonyolítani a dolgokat, tudják, mikor mit kell mondani. Konfliktuskerülők, inkább kompromisszumot kötnek, és nem rúgják össze a port senkivel. Az élet minden területén harmóniát szeretnének kialakítani maguk körül.

Áttetsző, átlátszó csuprok: Mögöttük nem lehet elbújni, de tulajdonosuk nem is akar. Neki nincs mit rejtegetnie, amije van, azon szívesen osztozik, bátor és kezdeményező típus. Tele van ötletekkel, kreatív, és a nagylelkűségért kétszer állt sorba. Ha viszont valaki megbántja vagy visszaél jóindulatával, akkor lelkiismeretfurdalás nélkül bosszút áll.

Virágos ivóalkalmatosságok: Birtokosa boldog ember, és ilyen emberekkel szereti körülvenni magát. Nyílt személyiségű, ötlettára kifogyhatatlan, tele van művészi hajlammal, rokonszenves mások szemében.

Nobel-díj a legjobbaknak

A kimagasló szellemi teljesítmény legnagyobb nemzetközi elismerése a Nobel-díj, melyet ősze hirdetnek ki, majd decemberben adnak át. Idén például az orvosi Nobel-díjat két kutatónak ítélték oda, akik jelentős eredményeket mutattak fel a rákkutatásban.

A díj megalapítója, Alfred Nobel soha nem nősült meg, gyermeke nem született, így vagyonát a végrendelete alapján 1900-ban megalapított Nobel Alapítványra hagyta. Gazdagságát Nobel a biztonságosan szállítható robbanószernek, a dinamit feltalálásának köszönhetette. 1867-ben szabadalmaztatta találmányát, melyet a későbbi évek során széleskörűen használtak út- és alagútépítésekhez, ipari robotásokra.

Hány díjat ítélnék oda?

Nobel végrendelete öt díjat nevesít: a fizikait, a kémiai, az élettani, illetve orvostudományit, az irodalmi és a Nobel-békedíjat. 1968-ban a Svéd Nemzeti Bank a fennállásának 300. évfordulója alkalmából egy közgazdasági díjat alapított, amelyet a többivel egyenrangúnak szokás tekinteni. Ez az elismerés tulajdonképpen nem Nobel-díj, hivatalosan a Svéd Bank Közgazdaságtudományi Alfred Nobel Emlékdíjának nevezik.

Nobel-díjakat első alkalommal 1901-ben, csak öt évvel Nobel halálát követően osztottak. Ez különféle jogi vitákkal magyarázható, de azzal is, hogy az akadémiák nem akarták felvállalni a díjosztó szerepkört. A legrangsabb elismeréssé válás egyik fontos tényezője volt a végrendelet azon, a kezdetekben még a király nemtetszését is kiváltó kikötése, amely szerint az elismerésben nemcsak svédek, vagy skandinávok részesülhetnek, hanem a díjazás teljesen nemzetközi jellegű. Ez a felfogás a svédül, oroszul, franciául, angolul és németül is

Szent-Györgyi Albert Gusztáv svéd királytól átveszi az orvosi Nobel-díjat

beszélő, élete során Szenpétervárott, Párizsban és San Remóban is élő Nobel világpolgár szemléletmódját jól tükrözi.

Kinek ítélik oda?

Az irodalmi és a tudományos díjakat csak élő természetes személyeknek ítélnék oda, a Nobel-békedíjat ugyanakkor szervezetek is megkaphatják. A fizikai és a kémiai díjat a Svéd Tudományos Akadémia, az élettani, illetve orvostudományi díjat a stockholmi Karolina Intézet, az irodalmi díjat a szintén stockholmi Svéd Akadémia, a békedíjat pedig a Norvég Parlament, a Storting tagjaiból választott öttagú Nobel-bizottság ítéli oda a beérkezett ajánlások alapján.

Hogyan ítélik oda?

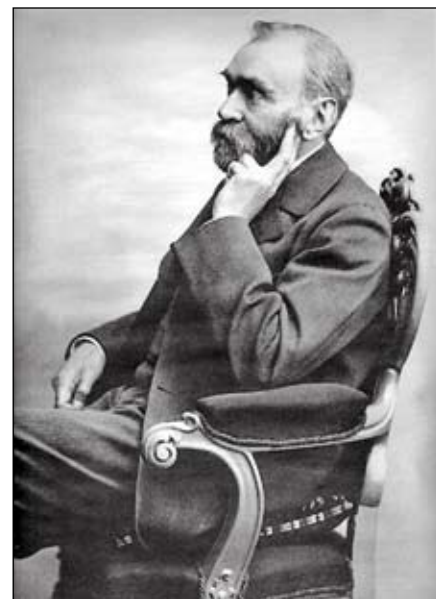
A díjak kiválasztása egy tizenegy hónapig tartó folyamat eredménye, amely még a megelőző év szeptemberében kezdődik. A négy tudományos díj esetében a bizottságok díjanként mintegy 3000 személynek, többek között a világ különböző részein dolgozó egyetemi oktatóknak

küldik ki a bizalmasan kezelendő jelölőnyomatványokat. A nyomtatványok visszaküldési ideje január hónap vége. A 3000 ajánló általában 250-300 jelöltet nevez meg, sokan ugyanis ugyanazt a személyt jelölik. Az előzetesen kiválasztott jelöltek munkásságát külön erre a célra felkért szakértők értékelik, majd a végső jelöltek listáját szeptemberben küldik meg a bizottságok a döntéshozó testületeknek. A Nobel-díjakat október elején választják ki, egyszerű szavazat-többséggel.

Magyar és szerb díjazott van-e?

A különböző források a magyar Nobel-díjasok számát tíz és tizenhárom közé teszik. Ha csak tíz magyar kitüntetéssel számolunk, Magyarország a világ országai közül a tizenhetedik helyet foglalja el a Nobel-díjasok számát tekintve, holtversenyben Ausztráliával, Belgiummal és Írországgal. Összességében hetven nemzet büszkélkedhet Nobel-díjossal, a legtöbb díj az Egyesült Államok (326), az Egyesült Királyság (115) és Németország (102) polgárainak jutott. A magyar tudósok többsége a díj odaítélésekor külföldön tevékenykedett, kivételt jelentett ez alól **Szent-Györgyi Albert** és **Kertész Imre**. Szent-Györgyi, akit 1937-ben a biológiai égszfolyamatok – különösképpen a C-vitamin és a fumársav-katalízis – terén tett felfedezéséért orvostudományi díjjal jutalmaztak, bár élete korábbi szakaszában számos európai városban tanult és dolgozott, a díj odaítélésekor a Szegedi Egyetem tanára volt. A díjadományozás idején szintén Magyarországon tartózkodott Kertész Imre, az irodalmi kategória 2002. évi kitüntette. Kertész első regénye, a Sorstalanság több visszautasítást és sokévi várakozást követően jelent meg.

A szerbek részéről **Ivo Andrić** 1961-ben részesült irodalmi Nobel-díjban.

Alfred Bernhard Nobel (1833–1896)

A legsikeresebb család

A legsikeresebb Nobel-díjas családot Curie-ék jelentik. Marie Curie és férje, Pierre Curie, valamint Henri Becquerel 1903-ban megosztva kaptak fizikai Nobel-díjat a radioaktivitás területén végzett munkájukért. A Skłodowska néven Lengyelországban született tudós az első nő volt, aki Nobel-díjat kapott, és az 1911-es kémiai díja révén a férjéhez hasonlóan az első kétszeres díjazottá vált, ami rajta kívül idáig egyetlen nőnek sem sikerült. Huszonnégy évvel később aztán szintén a kémia területén lett díjazott Marie és Pierre lánya, Irène, megosztva a díjat férjével, Frédéricikkel.

A svéd szobrász, Erik Lindberg (1873–1966) által tervezett Nobel emlékérmé előlapja

Amit ma megtehetsz...

Lusta lennék? Vagy mások látnak annak?

Talán megfigyeltétek már, hogy a legtöbb ember szívesen halogtatja a tennivalóit, feladatait. Ahelyett, hogy ma elvégeznék a dolgukat, azt mondják, majd holnap. Vajon miért van ez? Tennivalóinkat leginkább azért halasztjuk másnapra vagy akár a következő hétre, mert kizárólag a végeredmény, illetve a kitűzött cél érdekel bennünket. Ha valaki az utolsó pillanatban vásárol például szülinapi ajándékot a barátjának, azt jelenti, hogy semmi élvezetet nem talál a megfelelő tárgy keresgélésében és kiválasztásában. Csak az a pillanat fontos számára, amikor átadja azt az ünnepeltnek.

Kitűnő példát találhatunk erre a tanulással kapcsolatban. Meglehetősen kevesen vannak, akik folyamatosan, rendszeresen és idejében tanulnak. Az iskolások, egyetemi hallgatók legtöbbje akkor kezdi melegíteni a széket, amikor már vészesen közel van a dolgoztatírás, a felelés vagy a vizsga időpontja. Őket nem a tantárgy, illetve a tanulnivaló anyag érdekli, hanem az osztályzat.

A pszichológusok szerint ennek a rossz szokásnak a leküzdése a motivációban rejlik. Ha valamit szívesen, szívből csinálunk, ha úgy mérjük fel, hogy a dolog megéri a fáradságot, igyekeznünk fogunk minél hamarabb elvégezni. Ha azonban

kellemetlen kötelezettségnek érezzük, aminek csak a befejezése ér valamit, akkor addig halogtatjuk a dolog elvégzését, amíg csak lehet. Ebben az esetben unalmasnak, idegesítőnek érezzük a feladatot. Igaz, mihelyt eldöntjük, hogy nem ma, hanem majd valamikor később fogunk hozzá, azonnal megkönnyebbülünk. Sajnos, csak rövid időre, mert a feladat mindenképpen ránk vár.

Közmondások

Ha nem csinos a szoba, lusta a gazdasszony.

Hol kedvére él a gazda, lusta a szolgáló.

A leglustább ló is farka előtt jár.

Lusta asszony kárt vall mindenben.

Lusta bivalynak vasvilla a korbácsa.

Lusta gazdasszonynak lusta szolgálója.

Lusta szolgáló nem farán ül, hanem fülén.

Lustább a disznónál, mert ez megveti alomját.

Lustának sokszor csikorog a hasa.

Megszokta, mint lusta béres a henylést.

Igazuk lenne?

Az emberek nem lusták. Egyszerűen nincs olyan céljuk, amely motiválná őket. (Anthony Robbins)

Amit megtehetsz ma, ne halaszd holnapra. Ha még ma megteheted, hogy valamit holnapra halassz, el ne mulaszd elhalasztani. (Karinthy Frigyes)

Mindig egy lusta embert választok ki egy nehéz munkára. Mert ő talál egy könnyű utat az elvégzésére. (Bill Gates)

Aki lusta, az vagy beteg, vagy még nem találta meg a kedvére való munkát. (Napoleon Hill)

Hogy nevezed még a lustát?

Semmirekellő, munkakerülő, rest, semmittevő, naplopó, tétlenkedő, renyhe, lustalkodó, haszontalan, tunya, tétlen, dologkerülő, szájtáti, léhűtő, tohonya, ingyenélő, henye, hanyag, rendetlen, léha, trehány, mihaszna, lomha, lógós...

Tóth Krisztina

Lusták dala

*Gyere lusta, feküdj mellém,
kezdjünk együtt lustálkodni,
és csak lógjunk itt egész nap,
mint kötélén fél pár zokni!*

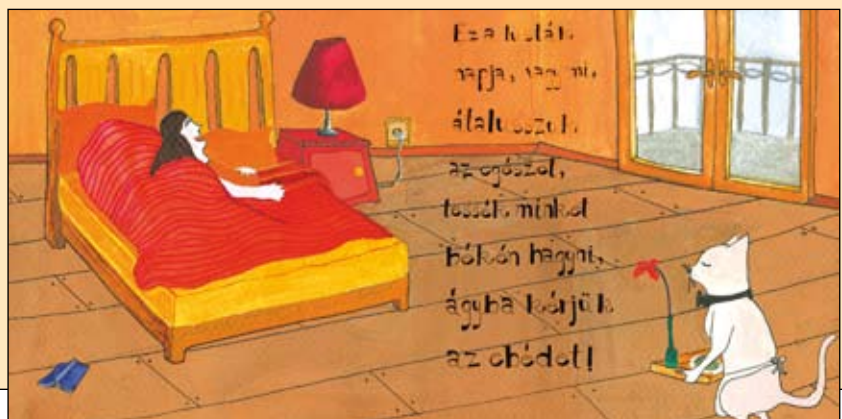
*Gyere, bújj be mellém, lusta,
mondjuk el, mit nem csinálunk!
Most arról készüljön lista,
mi minden nem lesz ma nálunk!*

*Nem lesz itt ma nyelvtanlecke,
olyat lusták nem csinálnak.
Cerka se lesz kihegyezve,
és az öltözés is várhat.*

*Lego nem lesz itt ma rendben,
nem lesz mosdás, nem lesz séta!
Nehogy már mozdulni kelljen!
Elterülünk, mint a béka.*

*Szemetet ma nem viszünk le,
piszkos edényt nem mosunk el.
Aki fel próbálna hívni,
csak csöngessen, annak úgy kell!*

*Ez a lusták napja, vagy mi,
átalusszuk az egészet,
tessék minket békén hagyni,
ágyba kérjük az ebédet!*

Rejtély a repülőn

Röviddel a felszállás után megszólal a hangszóró a repülőgépen:

– Jó napot kívánok a kedves utasoknak. Itt a gép másodpilótája beszél. Nem tudja önök közül valaki véletlenül, hogy hol van az első pilóta?

Pontos központ

A telefonközpontos fölveszi a kagylót.

– Kérem, kapcsolja Padlizsán urat!
 – Milyen urat? – kérdi a központos.
 – Padlizsán!
 – Nem értem, kérem!
 – Pad-li-zsán!
 – Tessék még egyszer mondani!
 – Majd betűzöm: Péter, András, Dezső, Lajos, Imre, Zsigmond, Ádám, Norbert!
 – A keresztneveket értem, csak a vezetéknévet tessék még egyszer megismételni!

A tenger mélyén

A tenger fenekén a lánykagyló odabújik a fiúhoz:

– Sűgök valamit – rebegi. A fiúkagyló közelebb bújik, s a lány pirulva mondja:
 – Gyöngyünk lesz!

Csigabiga

Csigagyűjtő versenyt rendeznek az öregek otthonában. A hetvenéves Józsi bácsi tíz csigát gyűjt egy óra alatt, Mari néni kilencet, Béla bácsi hetet. Csak a kilencvenéves Rudi bácsinak nem sikerül egy csigát sem fölszednie. Megkérdezik tőle, mi a sikertelenség oka?

– Hát, mert mire lehajoltam – feleli –, huss, mindegyik szétszaladt.

Ugrás a mélybe

Két ejtőernyős együtt ugrik. Világrekordra készülnek, az a szándékuk, hogy csak az utolsó másodpercek töredéke idején nyitják majd ki az ernyőt. Zuhannak lefelé, már alig 50 méterre vannak a földtől, amikor az egyik azt mondja:

– Most?
 – Még ne! Húsz méter.
 – Most?
 – Még ne!
 – De már csak két méter!
 – És? Még sose estél le két méter magasból?

Kislány a zongoránál

– Jó napot, kisasszony! Én vagyok a zongorahangoló!
 – És? Ki hívta magát?
 – A szomszédok.

Magasság

Két bolond a villanyoszlop magasságát akarja megmérni. Odamegy a harmadik.

– Miért nem fektetitek le, és úgy méritek? – kérdezi.
 – Nem jó! Mi nem a hosszát, hanem a magasságát szeretnénk megtudni!

Csőpi

Az elmegyógyintézetben egy ápoló pórázon tart egy cipőt. Arra megy az ügyeletes orvos.

– Hogy hívják? – kérdi.
 – Csőpi – hangzik a válasz.
 – Harapós? – ez az újabb kérdés.
 – Micsoda? Egy negyvenkettes férficipő!?

Tükör előtt

– Béla, miért állsz már négy órája behunyt szemmel a tükör előtt?
 – Szeretném magam látni, amikor alszom.

Szülinapi torta

Pisti tizenkettedik születésnapjára tortát süt az anyja.

– Hogy vágjam fel? – kérdezi az ünnepeltet.
 – Hat vagy tizenkét szeletre?
 – Inkább hat szeletre – feleli Pisti. – Nem hinném, hogy tizenkettőt meg bírnék enni!

Szakáll

A nagyapának szép hosszú szakállá van. Unokája megkérdezi tőle:

– Nagyapa, te is voltál valamikor kisfiú?
 – Persze.
 – No, akkor igen furcsán nézhettél ki ezzel a hosszú szakállal!

Fehér macska

– Anyu! – kiabál Jancsi az udvarból. – Itt van egy fehér macska!

– Nem baj – válaszol az anyja. – A fehér macska szerencsét hoz.
 – Ez bizony nem, mert éppen most lopta el azt a halat, amit ebédre akartál megfőzni!

Vonaton

A család vonaton utazik. Pisti kiabálni kezd:
 – Anyu, anyu! Hagyd már abba az olvasást, és inkább azt mondd meg, melyik állomás volt az, ahol az előbb megálltunk!
 – Nem mindegy az neked?
 – Nem, mert az apu az előbbin szállt le a vonatról!

A nyelvén volt már

Saláta és Retek képes levelezőlapokat írnak. Saláta egyszer csak döbbsen maga elé mered.

– Mi baj? – kérdi Retek.
 – Az előbb még a nyelvemen volt, és most nincs meg!
 – Gondolj rá jó erősen, és visszajön!
 – Azt nem hiszem, mert egy bélyeg volt.

Mutatvány

Egy pasas jelentkezik a nagycirkusz igazgatójánál. Bal kezében bőrönd, a jobbában hatalmas kő.

– Világszámom van, kérem.
 – Halljuk, mit tud?
 – Ezt a követ a fejemre teszem, és az asszisztensem széttöri egy hatalmas kalapáccsal, aztán meghajolok
 – Ennyi!
 – Értem. De minek ehhez a bőrönd?
 – Ó, abban tartom a fejfájás elleni tablettákat.

Nőttön nő

Anyuka végre talál egy megfelelő cipőt a gyerekének a cipőüzletben.

– Becsomagoljam? – kérdezi az eladó.
 – Nem szükséges – feleli az anyuka, és a gyerekekhez fordul.
 – Vedd fel hamar, kisfiam, mielőtt kinövöd.

Kikötöm lovamat

Egy cowboy csipőre tett kézzel áll meg az ivó előtt:

– Hé! – ordítja. – Ki kötötte el a lovamat? Ha öt percen belül nem kerül elő, olyat teszek, amelyent még soha!
 – Na és mit?
 – Gyalog indulok haza.

Fűrészpor

Csendesen iszogat egy átutazó kereskedő a vadnyugati bárban.

– Csinos ez a helyiség – mondja a pincérnek –, csak azt nem értem, miért van a padló vastagon teleszórvva fűrészporral?

– Az nem fűrészpor, uram! Tegnap estig az volt a berendezés.

Csodagyerek

– Jé, a maga kisfia már újságot olvas?
 – Ugyan, mit képzél, hiszen alig négyéves!
 Csak a keresztrejtvényt fejt.

Meghökkenítő!

1. Egy négyéves átlagosan 400 kérdést tesz fel naponta.
2. Életünk során 20 kilogrammnyi börtől szabadulunk meg, ezzel havonta lecseréljük a hámrétegünket.
3. Több mint 2500 balkezes hal meg évente amiatt, hogy jobbkezeseknek szánt eszközöket kell használnia.
4. Egy átlagos felnőttnek 1–4,5 kilogrammnyi baktériumot tartalmaz a teste.
5. A Google alapítói 1999-ben csupán egymillió dollárért akarták eladni a céget, de az Excite nemet mondott az ajánlatra.
6. A Föld összes hangyája együtt sokkal többet nyom, mint a Föld összes embere.

7. Egy Yoro nevű városban évente egyszer van „haleső”, amikor halak potyognak az égből.
8. Ha a Simpson családon rendesen fogna az idő, Marge most már idősebb lenne, mint az anyukája az első évadban.
9. Ha az emberi agy számítógép lenne, 38 ezer-trillió műveletet tudna végrehajtani egy másodperc alatt. A világ leggyorsabb szuperszámítógépe ennek a 0,02%-ára képes.
10. Los Angelesben több autó van, mint ember.
11. Az eddigi leghosszabb idő egy ikerpár tagjainak születése között 87 nap volt.
12. A Földön több ember szenved az elhízástól, mint az éhezéstől.
13. A valaha élt emberek fele maláriában halt meg.
14. Az ember DNS-e 50%-ban megegyezik a banánéval.
15. Az 1518-as német táncmánia során az emberek egy hónapon keresztül táncoltak megállás nélkül.
16. A repülőn felszolgált étel azért nem olyan finom, mert az ízelésünk és a szaglásunk repülés közben akár 50%-kal is gyengébb lehet.
17. New Yorkban évente 1600 embert harap meg egy másik ember.
18. A Jupiteren és a Szaturnuszon gyémántból van az eső.
19. Egy átlagos emberi test 7 000 000 000 000 000 000 000 000 000 (7 ezer kvadrillió) atomból áll. A galaxisunkban 3 000 000 000 000 csillag van.
20. Kleopátra időben közelebb élt a holdraszállás időpontjához, mint a nagy piramisok építéséhez.
21. Több atom van egy pohár vízben, mint ahány pohárnyi víz van a Föld óceánjaiban.

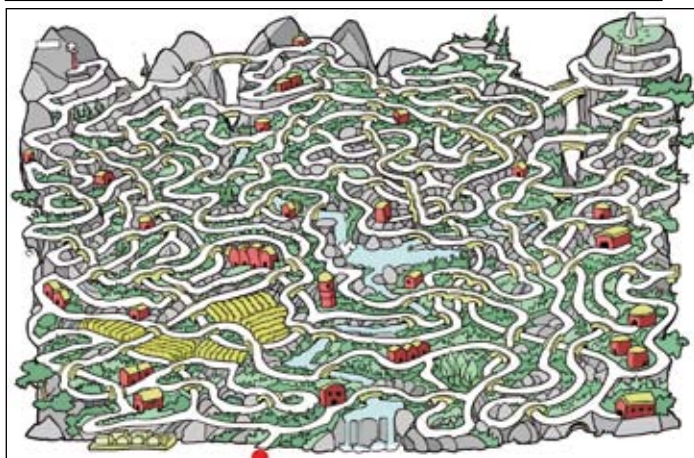

22. A vattacukrot egy fogorvos találta fel.
23. Hétévente lecseréled minden egyes molekuládat. Szóval hét év után már tényleg nem vagy ugyanaz az ember.
24. A világ eddig kibányászott aránya beleferne egy 20x20x20 méteres dobozba.
25. A világ leghosszabb zenei művét John Cage szerezte, és 639 évig tartana eljátszani.

Palindrom

Próbálkozz balról, majd jobbról indulva olvasni

Indul a görög aludni	Sokáig él légi Ákos
Marad a madaram	Te mező, neveled eleven őzemet
Sima haja hamis	Te pék, láttál képet?
A kirakó karika	E teke fekete
A sah kerek hasa	Géza kék az ég
A tari pap irata	Goromba rab morog
Csak a mama makacs	Igérete régi
Csáp alakú kalapács	Márta halad, s dala hat rám
Edit nem ment ide	És a csúcs:
Életem Etelé	Kis erek mentén, lép sík ölen
Kegyelmes sem legyek?	oda van a bánya rabja: Jaj,
Kelemen nem Elek	Baranyában a vadon élő Kis
Kis Elek elesik	Pálnét nem keresik.
Régi görög ígér	

Fel tudsz-e jutni a csúcsra a labirintuson át?

FEJTSD MEG!

Merre van Jeruzsálem?

Egy filozófus megy a sivatagban, és Jeruzsálemben akar jutni, de nem tudja az utat. Megkérdezi az egyetlen beduint, akit lát, hogy hogyan juthat el Jeruzsálemben. A beduin azt mondja: – Én nem tudom, hogy melyik irányban van Jeruzsálem, de megmondom, hogyan tudhatod meg. A következő elágazásnál állandóan őrt áll két testvér: az egyik 12 órát, a másik is 12 órát, felváltva, de nem lehet tudni, hogy melyik van soron. Ők tudják a választ. De az a baj, hogy az egyik testvér állandóan hazudik, a másik pedig mindig igazat mond. És csak egyetlenegy kérdést tehetsz fel az éppen őrt álló fivérnek. Melyik az a kérdés, amit feltehetsz, hogy bármelyik fivér áll őrt, biztosan megtudd, merre van Jeruzsálem?

(Megoldás: Pl.: „– A testvéred melyik irányba mutatna, ha megkérdedezném, hogy merre van Jeruzsálem?” Ha az igazmondó áll őrt, akkor azt az irányt mutatná, mint a hazug testvére, tehát kénytelen lesz a rossz irányt mutatni. Ha a hazug áll őrt, akkor megválogatná az igaz testvér választását, és ő is a rossz irányba mutatna. Tehát a filozófusnak miniket esetben az ellenkező irányba kellene indulnia.)

53	15	81
90	69	99

Melyik szám nem tartozik ide? Van elképzelésed? Adhatunk egy kis tippet: köze van az osztáshoz.

Tehát az 53-as szám a helyes válasz. A válasz: a hat szám mind egyike osztható 3-mal, kivéve az 53-at.

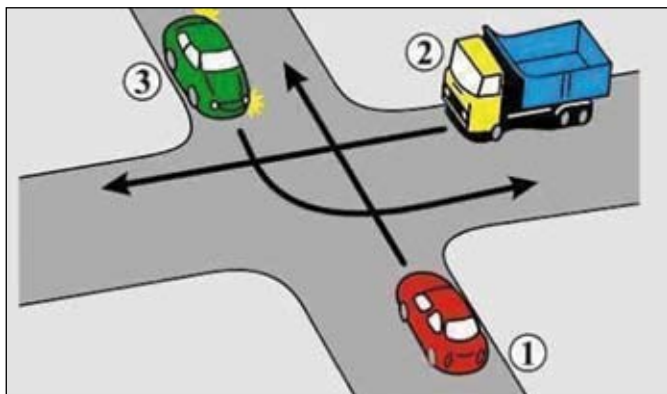
A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Kedves játékos kedvű olvasóink! Idei 25. számunk nyereménykérdésére is sok megfejtés érkezett, méghozzá pontos megfejtés. A képen valóban a zimonyi – közkedvelt nevén – Gárdos torony látható. Zimony (Zemun) ma Belgrád városrésze, egykor azonban önálló város volt, mely a trianoni békeszerződésig Szerém vármegyéhez tartozott. A szakirodalom szerint a XII. században a magyar–bizánci határ legfontosabb városa volt. Az itt álló vár, melynek romjai részben ma is láthatóak, a Hunyadiak birtokában volt, itt halt meg Hunyadi János 1456-ban, a nándorfehérvári diadal után.

1896-ban, a millenniumi ünnepségek keretében az akkori Magyarország területén hét országos millenniumi emlékművet emeltek a magyar állam szempontjából kiemelten fontos történelmi helyeken. E hét hely egyike volt Zimony Gárdos nevű városrésze, ahol a Hunyadiak egykori középkori várának megmaradt falai közt felépítették a díszes „zimonyi ezredévi emléket”, a 37 méter magas, három csúcsban végződő tornyot.

A toronyépületet Berczik Gyula temesvári műépítész tervezte, míg a később lerombolt Hungária ülszobor Róna József lovasberényi szobrász alkotása volt. Az eredetileg 4,5 méteres turulmadarat a mogyorósi Bezerédi Gyula készítette el. A Hunyadi-torony az impériumváltások során jelentős károkat szenvedett: mára eltűnt a Hungária szobor és a turulmadár is.

Játékunk nyertese: Papp Izolda, 7. osztály, Arany János iskola, 24 207 Orom. Jutalmát a jövő hónap elején postázzuk.

És most jól nézzétek meg e heti számunk nyereménykérdését! Nem túl nehéz eligazodni ebben a közlekedési helyzetben, de a gyakorlás sohasem árt meg. Tudni kell, hogy egyenrangú utak kereszteződéséről van szó, kérdésünk pedig az, hogy a szabályokat betartva milyen sorrendben haladhatnak a járművek. Ha tudjátok a választ, ne sokáig habozzatok, hanem mielőbb küldjétek el címünkre, és máris esélyesek lesztek egy szép könyvjutalomra!

Megejtéseketek 2018. október 15-éig várjuk. Levélcímünk változatlan: Jó Pajtás, Vojvoda Mišića 1., 21000 Novi Sad, e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs

Kérjük, a nevek mellett tüntessétek fel iskolátok nevét, az osztályt és a lakcímet is!

Kincsek és példák

Az íróasztalom meglehetősen zsúfolt: könyvek, folyóiratok, jegyzetek, ceruzatartók, teáskanna, bögre, számítógép és dobozok – amelyek újabb dobozokat rejtenek – zsúfolódtak össze rajta (természetesen mind magától került oda). Laptopomból felnézve pedig mindig egy parafatáblával találok szemben magam. A színházjegyekkel, belépőkkel, fotókkal, feljegyzésekkel telítüzelt tábla olyan, akár egy emlékkönyv. Csupa olyan tárgy kapott helyet rajta, amelyhez valamilyen élmény fűződik.

Létezik egy nagyon híres regény, amelyben egy sütemény íze, illata az emlékek lavináját indítja el. Az íróasztalomnál felfüggesztett (sütemény)táblát figyelve, szemem legtöbbször a tanárkoromból származó dolgokon időzik. Szerelmes levelek, rajzok, karikatúrák (főként rólam!), puszkák, origami-remekművek, csupa olyan holmi, ami egykor bajt hozott tulajdonosa fejére. Többször visszakúszik fejembe az a gondolat, hogy milyen tanulságos, és nem melleleg szórakoztató lenne ezekből egy kiállítást rendezni. Befőttesüvegbe dugni a sok elkobzott, elvesztett, vissza nem kért tárgyat, és köszömlére tenni. És ahogyan a befőtt megőrzi a nyár melegét, ízeit és színeit, úgy ezek az emlék-befőttes is tartósítanak az élményeket, emlékeket, a gyerekkort. A sok elképzelt furcsa lényt, az energiát, vágyat, csalódást. Fejében már ilyen kiállításba rendeződnek ezek a tárgyak, és emlékeztetnek a gyerekségre és arra, miért is jó tanárnak lenni.

Ahogyan a dolgozószobámban ülök, ilyen gondolatok születnek és kavarnak a bennem, mindeközben gyerekhét van, nem melleleg zajlik/zajlott a tanárok sztrájkja is. Titeket, gyerekeket ünneplünk most is, így talán utóbbi annyira fel sem tűnik az ünnepi hangulatban. Pedig most példát mutatnak neked is tanáraid. Az önmagunkért, jogainkért, igazunkért való kiállítás példáját. Ez olyan lecke, amelyet a tankönyvből elég nehezen tudnánk elsajátítani.

Herédi Károly

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

82+79(02.053.2)

ISSN 0350-9141

COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság Autonóm
Tartomány

Magyar Nemzeti
Tanács

Vajdasági magyar
gyermeklap

- Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvoda Mišića 1., Szerbia ■ A kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Tóth Eszter** ■ Állandó munkatársak: **Bori Mária, Herédi Károly, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: 021/457-100 ■ Kéziratokat és képeket nem őrünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: plasman@magyarszo.rs ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás-előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs